

- ◆ ALI RES PLAČUJEMO  
NAJVIŠJE DAVKE?

*Jože Mencinger*

- ◆ NA TRAJNEJŠO RAST DOMAČEGA  
POVPRAŠEVANJA ŠE ČAKAMO

*Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak*

- ◆ ALI GRE SLOVENIJA V OBSEŽNE  
REFORME DELOVNE ZAKONODAJE  
ZARADI STATISTIČNE NAPAKE?

*Tanja Česen*

- ◆ STATISTIČNA PRILOGA



**EIPF**

# **GOSPODARSKA GIBANJA**

**432**

Ljubljana, januar 2011

---

## UREDNIŠKI ODBOR:

**Wilfried Altzinger**, Wirtschaftsuniversität, Wien, Avstrija;

**Jani Bekó**, Univerza v Mariboru, Maribor;

**Velimir Bole**, EIPF, Ljubljana;

**Enrico Colombatto**, Università di Torino, Italija;

**France Križanič**, Ministrstvo za finance, Ljubljana;

**Jože Mencinger**, EIPF, Ljubljana – urednik;

**Steve Pejovich**, University of Texas, ZDA;

**Franjo Štiblar**, EIPF, Ljubljana;

---

**GOSPODARSKA GIBANJA** objavljajo rezultate raziskovanj EIPF o tekočih gospodarskih dogajanjih. Prva številka je izšla junija 1971, od novembra istega leta pa izhajajo redno vsak mesec (z eno dvojno številko v letu). Do novembra 1974 so objavljala rezultate raziskovanj EIPF za Jugoslavijo in so bila pisana v srbohrvaščini. Od novembra 1974 do oktobra 1991, ko so prenehala izhajati, so rezultate raziskovanj za Jugoslavijo objavljala PRIVREDNA KRETANJA JUGOSLAVIJE, GOSPODARSKA GIBANJA pa so se omejevala na Slovenijo. Publikacijo od 2009 sofinancira Javna agencija za knjigo RS.

**Pogoji naročila:** Naročilo začenja z dogovorno določenim mesecem, naslednja leta se samodejno podaljšuje, konča pa z decembrom tistega leta, v katerem je bilo pisno odpovedano.

© 2011 EIPF, Ekonomski institut d.o.o., Ljubljana, p.p.1722, Prešernova 21,

Tel: (01) 2521688, 2518776, 2518704; Fax: (01) 4256870;

Elektronska pošta: INFO@EIPF.SI,

Domača stran: WWW.EIPF.SI

ISSN številka: 0351-0360

Zaščita vključuje vsako reproduciranje, kopiranje, mikrofilmanje, ne glede na tehniko, celote in posameznih delov.

Tiskala tiskarna CICERO v 600 izvodih.

Oblikovanje in priprava za tisk, Rogač RMV, d.o.o.

# KAZALO

---

## **ALI RES PLAČUJEMO NAJVIŠJE DAVKE?** 6

*Jože Mencinger*

5

---

## **NA TRAJNEJŠO RAST DOMAČEGA POVPRÁŠEVANJA ŠE ČAKAMO** 14

*Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak*

- |   |    |
|---|----|
| 1. Okrepitev trošenja, vendar trajnejših sprememb v dinamiki še ni na vidiku      | 17 |
| 2. Večji medletni skok blagovne menjave v novembru 2010, a tudi primanjkljaja     | 18 |
| 3. Rahlo povečanje optimizma  | 19 |
| 4. Industrijska produkcija v novembru lani nekoliko nižja                         | 21 |
| 5. Krčenje v gradbeništvu se je upočasnilo, turizem ponovno navzdol               | 21 |
| 6. Močno povečanje brezposelnosti   | 22 |
| 7. Zaostajanje produkta za potencialnim zavira prenos rastočih cen surovin        | 23 |
| 8. Navkljub umirjanju plač stroški dela v industriji še naprej naraščajo prehitro | 25 |
| 8. Bolj dolgoročna dinamika davkov postaja po prvem četrtletju 2010 bolj robustna | 27 |
| 10. Krediti državi še naprej nadomeščajo kredite podjetjem                        | 29 |
| 11. Primanjkljaj tekoče plačilne bilance tudi novembra                            | 31 |

---

## **ALI GRE SLOVENIJA V OBSEŽNE REFORME DELOVNE ZAKONODAJE ZARADI STATISTIČNE NAPAKE?** 34

*Tanja Česen*

- |  |    |
|--|----|
| 1. Uvod  | 35 |
| 2. Fleksibilna varnost v evropski politiki zaposlovanja                              | 36 |
| 3. Analiza in indikatorji fleksibilnosti trga dela in delovne mobilnosti v Sloveniji | 40 |
| 4. Varnost na trgu dela  | 46 |
| 5. Sklepne misli   | 50 |
| Reference  | 52 |

---

## **STATISTIČNA PRILOGA** 53

# ALI RES PLAČUJEMO NAJVIŠJE DAVKE?

Jože Mencinger

6

*Primerjave davčnih prihodkov Slovenije s davčnimi prihodki članic EU kažejo, da je Slovenija je tudi na prihodkovni strani javnih financ povsem »evropska«; delež skupnih davčnih prihodkov je približno tolikšen kot v ostalih članicah EU. Po deležu posrednih davkov Slovenija nekoliko prehiteva, kar ne govori v prid povečanja DDV ali trošarin, po deležu neposrednih davkov pa močno zaostaja za povprečjem EU, kar govori v prid povečanja progresivnosti in dviga davčne stopnje na dobiček. Možnosti za dvig prispevnih stopenj za socialno varnost ni, saj je Slovenija že zdaj med državami z najvišjimi deleži; ima celo najvišji delež plačil delojemalcev.*

*Davčni prihodki spremljajo gibanja BDP; skupni davčni prihodki so se lani še zmanjševali, prihodki od posrednih davkov pa počasi naraščali. Pot do vrnitve davčnih prihodkov na nominalno raven pred krizo bo brez posegov v davčne stopnje ali novih davkov vseeno dolgotrajna.*

## 1. Uvod

Članka »**Manj za uradnike, vojake in policiste, več za učitelje, zdravnike, kulturnike in socialo**« (GG 428) ter »**Proračunski memorandum, javni dolg in izhod iz krize**« (GG 431) sta se ukvarjala z odhodkovno stranjo javnih financ. Primerjava z drugimi gospodarstvi EU je pokazala, da so delež javnega sektorja v BDP, primanjkljaj in javni dolg v Sloveniji povsem »evropski«. Struktura funkcionalnih javnih izdatkov se (z izjemo stanovanjske dejavnosti) le malo razlikuje od povprečne strukture v EU27; nadpovprečni so izdatki za »dobre« dejavnosti države (izobraževanje, rekreacija, kultura, zdravstvo in socialna varnost), podpovprečni pa izdatki za »slabe« (državna uprava, vojska, policija in posegi v gospodarstvo). Tudi krizna javnofinančna gibanja v Sloveniji niso nikakršna posebnost; slovenski »krizni« primanjkljaj je povsem »evropski«, javni dolg naj bi po podatkih Evropske komisije, kljub velikemu povečanju v krizi, letos ostal daleč pod povprečjem EU27. Hitra konsolidacija primanjkljaja in javnega dolga s krčenjem javnih izdatkov zato ni smiselna, saj so za zdajšnje stanje v gospodarstvu in oživljanje gospodarske aktivnosti mnogo usodnejše zadolženost podjetij, premajhno domače povpraševanje, zadolženost bank v tujini, stagnacija depozitov ter prehitro zaostrovanje kapitalске ustreznosti bank.

## 2. Davčni prihodki v Sloveniji in EU

Med naše splošno znane »resnice« sodijo prevelik delež javnega sektorja, njegova neučinkovitost in zapravljenost države; mednje sodi tudi rekordno obdavčenje. To »resnico« spremlja zatrjevanje, da bi znižanje davkov povečalo konkurenčnost in zagotovilo malone takojšen izhod iz krize. V to so prepričani predvsem »delodajalci«, ki naj bi znižanje stroškov dela in temu ustrezno povečanje deleža kapitala nemudoma pretvorili v tehnološke posodobitve in povečano zaposlovanje. Dogajanja v preteklosti in empirični podatki za druge države tega ne potrjujejo<sup>1</sup>.

V nadaljevanju se ukvarjamo le s prihodkovno stranjo javnega sektorja. Deleži in struktura davčnih prihodkov v BDP v letu 2009 za članice EU so prikazani v Tabeli 1. Najvišji delež v BDP so skupni davčni prihodki s 47.9 odstotki imeli na Danskem, sledila je Švedska; več kot 40 odstotni delež davčnih prihodkov v BDP so imele še Finska, Avstrija, Belgija, Italija in Francija. Najnižji so bili skupni davčni prihodki v Latviji; nižji od 30 odstotkov pa so bili še na Irskem, v Litvi, v Romuniji, na Slovaškem in v Bolgariji. Slovenija je s 37.3 odstotki nekoliko prehitela enostavno povprečje, ki je bilo 35.67 odstotka, in malo zaostala za ponderiranim povprečjem EU27 (po podatkih Eurostata), ki je bilo 38.4 odstotkov.

7

<sup>1</sup> Prav obratno, večji delež bruto dobičkov v BDP v državah EU je trdno povezan z manjšim deležem izdatkov za raziskave in razvoj. Čeprav gre za nepristno zvezo (tako delež dobičkov kot delež izdatkov za raziskave in razvoj sta povezana s stopnjo razvitosti) ni mogoče spregledati, da je negativni koeficient korelacije med deležem bruto dobičkov in deležem izdatkov za raziskave in razvoj članic EU v razdobju 2001-2009 visok in signifikanten

Tabela 1  
 Davčni prihodki članic EU<sup>2</sup> v letu 2009<sup>3</sup>  
 (deleži v BDP)

8

	davčni prihodki	davki na proizvodnjo in uvoz	davki na dohodke in premoženje	prispevki za socialno varnost		
				skupaj	delodajalci	delojemalci
EU27	38.4	12.9	12.3	13.1	7.5	3.9
Belgija	42.9	12.6	15.2	14.4	8.8	4.3
Bolganija	28.6	15.1	5.6	7.7	4.6	2.6
Češka	34.2	11.4	7.4	15.4	9.7	3.1
Danska	47.9	16.9	30.0	1.0	0.0	1.0
Nemčija	39.7	12.7	10.8	16.0	6.7	6.3
Irska	28.0	11.3	10.7	5.8	3.3	2.3
Grčija	30.1	11.2	8.3	10.4	4.7	3.8
Španija	30.2	8.7	9.6	12.4	8.7	1.9
Francija	41.4	14.9	9.8	16.6	11.2	4.1
Italija	42.9	13.6	14.6	13.9	9.5	2.6
Ciper	34.9	15.1	11.2	8.6	5.9	2.4
Latvija	26.4	10.7	7.2	8.5	6.2	2.3
Litva	29.0	11.4	6.0	11.7	8.6	2.6
Luksemburg	37.0	11.7	13.9	11.2	4.8	5.1
Madžarska	39.2	16.3	9.8	13.0	9.1	3.2
Malta	33.9	13.9	13.6	6.0	2.7	2.7
Nizozemska	37.8	11.9	11.8	13.8	4.9	5.9
Avstrija	42.6	14.7	12.8	15.0	7.0	6.2
Poljska	31.6	12.8	7.4	11.3	4.6	4.2
Portugalska	30.8	12.7	9.1	9.0	5.0	3.6
Romunija	26.9	10.8	6.5	9.6	6.0	3.3
Slovenija	37.3	14.1	8.4	15.0	5.8	7.8
Slovaška	28.5	10.3	5.5	12.7	6.9	3.0
Finska	43.0	13.5	16.2	13.0	9.5	2.5
Švedska	47.0	18.8	19.7	8.5	8.2	0.1
V. Britanija	35.7	11.7	15.7	7.9	4.5	3.2
povprečje	35.67	13.03	11.41	11.09	6.42	3.47
st. odklon	1.90	2.27	5.28	3.72	2.57	3.43
KV	0.05	0.17	0.46	0.28	0.40	0.99

Vir: Eurostat, lastni izračuni

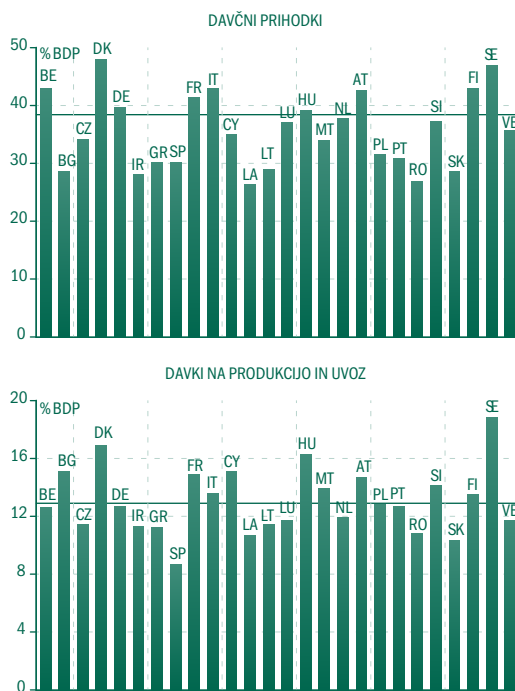
<sup>2</sup> Estonija je izpuščena, saj podatki Eurostata o davkih v Estoniji nesmiselni; vsi davčni prihodki skupaj naj bi znašali manj kot 1 odstotek BDP?

<sup>3</sup> Leto 2009 je sicer krizno, vendar osnovne značilnosti razmerij med državami niso drugačne kot v »normalnih«  
 časih 2001-2008.



Poleg skupnih davčnih prihodkov so v Tabeli 1 in na Slikah 1a, 1b in 2 prikazani deleži treh velikih skupin davčnih prihodkov: (1) prihodki od posrednih davkov, oziroma davkov na proizvodnjo in uvoz (najpomembnejši v tej skupini so DDV in trošarine), (2) prihodki od neposrednih davkov oziroma davkov na dohodek in premoženje (dohodnina in davek na dohodke družb) ter (3) prispevki za socialno varnost, ki se delijo na prispevke delodajalcev in prispevke delojemalcev<sup>4</sup>. V tabeli so v prvi vrstici prikazani podatki za EU27, kakor jih objavlja Eurostat, na dnu tabele pa ne-tehtano povprečje, standardni odklon in koeficient variacije, ki so izračunani iz podatkov šestindvajsetih članic EU (izpuščena je Estonija).

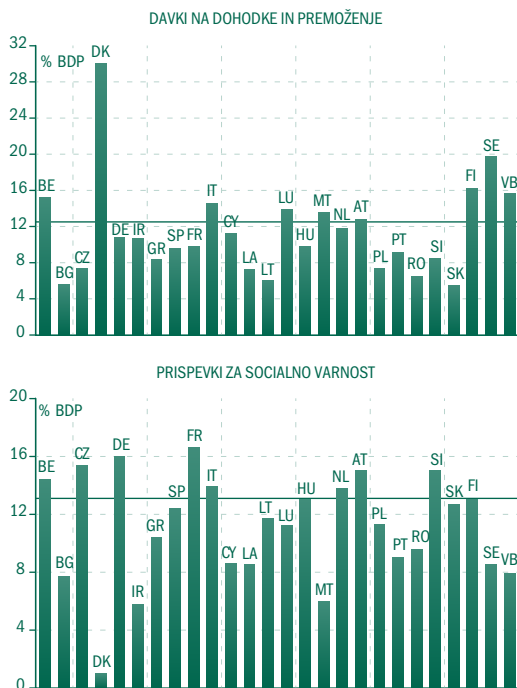
Slika 1a  
Davčni prihodki in davki na proizvodnjo in uvoz v 2009 (deleži v BDP)



Vir: Tabela 1

<sup>4</sup> Struktura davčnih prihodkov je določena specifično ureditvijo v posamezni državi; tako ima Danska, ki ima najvišje skupne davčne prihodke v BDP in delež najvišje davke na dohodek in premoženje, najnižje prispevke za socialno varnost: od delodajalcev jih ne pobira, prispevki delojemalcev pa so le odstotek BDP.

Slika 1b  
Davki na dohodke in premoženje ter prispevki za socialno varnost



Vir: Tabela 1

Variabilnost deležev posrednih davkov je najmanjša, kar je razumljivo. V letu 2009 so se gibali med 16.9 na Danskem in 8.7 odstotki v Španiji; Slovenija je v tej skupini davkov s 14.1 odstotki za dobro odstotno točko prehitevala povprečji 13.0 oziroma 12.9 odstotkov BDP.

Neposredni davki (davki na dohodke in premoženje) so bili s 30 odstotki daleč najvišji na Danskem, najnižji pa na Slovaškem in v Bolgariji; Slovenija je z 8.4 odstotki kar za 3 odstotne točke zaostajala za povprečjem in malone štiri za ponderiranim povprečjem EU27.

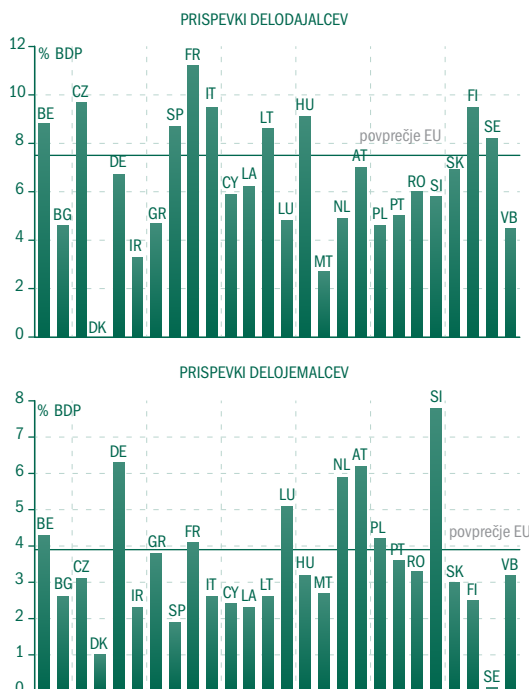
Prispevki za socialno varnost so bili s 16.6 odstotki najvišji v Franciji, le nekoliko nižji v Nemčiji, ki so ji sledile Češka s 15.4 ter Avstrija in Slovenija s 15 odstotki; Danska je z le 1 odstotkom druga skrajnost.

Delodajalci za socialno varnost v večini članic plačujejo precej več kot delojemalci, saj je povprečen delež prvih 6.42 oziroma 7.5 odstotka BDP, povprečen delež drugih pa le 3.47 oziroma 3.9 odstotka BDP. Slovenija je precej drugačna, saj je po deležu, ki ga plačujejo delojemalci s 7.8 odstotki BDP na vrhu lestvice, ki ga za socialno varnost plačujejo

delojemalci v EU; enostavno povprečje znaša 3.47, ponderirano pa 3.90 odstotka BDP.

Podatki v Tabeli 1 ter Slike 1a, 1b in 2 ne potrjujejo prepričanja »delodajalcev« in velikega dela ekonomistov o prevelikih davčnih obremenitvah in še manj o preveliki progresivnosti davkov v Sloveniji. Skupni davčni prihodki so bili v letu 2009 sicer nekoliko višji od povprečja šestindvajsetih držav, zaostajali pa so za ponderiranim povprečjem EU27.

Slika 2  
Prispevki za socialno varnost



11

Vir: Tabela 1

Po deležu posrednih davkov, to je davkov na proizvodnjo in uvoz (DDV in trošarine) Slovenija presega povprečje v EU in je na osmem mestu, po deležu neposrednih davkov (dohodnina, davek na dohodek) pa močno zaostaja, saj je z 8.4 odstotki na osemnajstem mestu. Relativno najvišje je Slovenija po prispevkih za socialno varnost, saj z Avstrijo deli četrto oziroma peto mesto. Pri tem močno zaostaja po deležu, ki ga plačujejo delodajalci, kjer je pa šele na sedemnajstem mestu, prva pa je po deležu, ki ga plačujejo delojemalci<sup>5</sup>.

<sup>5</sup> Ne gre spregledati, da gre pri razdelitvi med davki in prispevki ter med prispevki delodajalcev in prispevki delojemalcev bolj za formalne kot dejanske razlike.

Primerjave davčnih prihodkov Slovenije s davčnimi prihodki članic EU na hitro omogočajo naslednje trditve

- Slovenija je tudi po značilnostih prihodkovne strani javnih financ povsem »evropska«; delež skupnih davčnih prihodkov v BDP je približno tolikšen kot v ostalih članicah EU.
- Po deležu posrednih davkov v BDP Slovenija prehitava povprečje, kar ne govori v prid povečanja DDV ali trošarin.
- Po deležu neposrednih davkov v BDP Slovenija močno zaostaja za povprečjem EU, kar govori v prid povečanja progresivnosti in dviga davčne stopnje na dobiček.
- Možnosti za dvig prispevnih stopenj za socialno varnost ni, saj je po skupnih prispevkih za socialno varnost Slovenija med državami z najvišjimi deleži; veljalo pa bi razmisliti o znižanju prispevkov delojemalcev in zvišanju prispevkov delodajalcev.

12

### 3. Davčni prihodki v kriznem razdobju

Davčni prihodki so močno vezani na gospodarsko aktivnost, saj ob nespremenjenih stopnjah večina davčnih osnov odraža gospodarska dogajanja oziroma gibanja gospodarske aktivnosti; posredni davki (DDV in trošarine) so vezani na vrednost transakcij v gospodarstvu, neposredni (dohodnina, davki na dobiček, prispevki za socialno varnost) pa na dohodke prebivalstva in dobičke podjetij.

Tabela 2

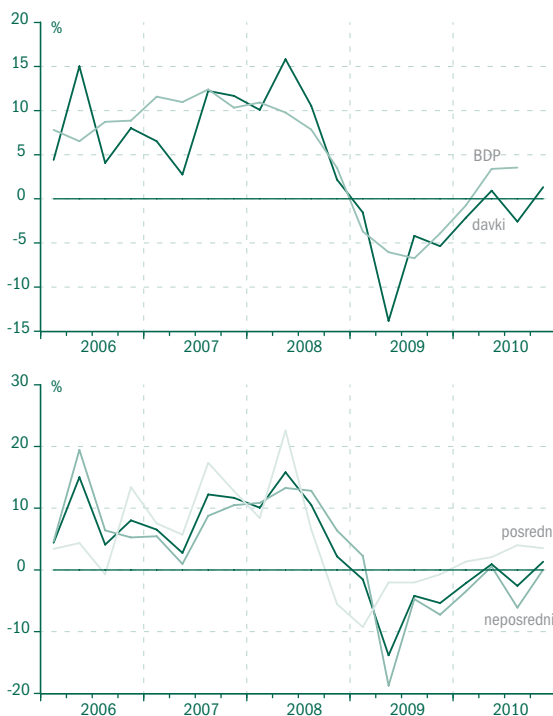
Davčni prihodki in BDP v kriznem razdobju

	Davčni prihodki		Neposredni davki		Posredni davki		BDP	
	mil.€	rast	mil. €	rast	mil. €	rast	mil. €	rast
2006/I	2819	4.41	1892	4.62	917	3.40	7036	7.81
II	3271	15.01	2382	19.45	876	4.35	7923	6.53
III	2935	4.08	1985	6.42	939	-0.69	7995	8.72
IV	3368	8.02	2201	5.26	1151	13.40	8102	8.87
2007/I	3003	6.53	1995	5.44	986	7.52	7852	11.59
II	3361	2.75	2405	0.97	926	5.71	8792	10.97
III	3294	12.23	2159	8.77	1102	17.36	8986	12.40
IV	3761	11.67	2432	10.50	1298	12.77	8939	10.34
2008/I	3306	10.09	2212	10.88	1069	8.42	8709	10.92
II	3893	15.83	2724	13.26	1135	22.57	9652	9.78
III	3641	10.53	2436	12.83	1174	6.53	9691	7.85
IV	3843	2.18	2587	6.37	1226	-5.55	9253	3.51
2009/I	3255	-1.54	2262	2.26	970	-9.26	8387	-3.69
II	3354	-13.85	2213	-18.76	1112	-2.03	9068	-6.05
III	3488	-4.20	2321	-4.72	1150	-2.04	9038	-6.73
IV	3637	-5.36	2399	-7.27	1217	-0.73	8891	-3.91
2010/I	3185	-2.15	2183	-3.49	983	1.34	8325	-0.74
II	3385	0.92	2225	0.54	1135	2.07	9375	3.39
III	3398	-2.58	2179	-6.12	1196	4.00	9358	3.54
IV	3685	1.32	2400	0.04	1260	3.53		

Vir podatkov: SURS, Bilten MF, lastni izračuni  
Pripombe: medletne stopnje rasti

Na relativno dinamiko davkov vplivajo še njihova progresivnost in zaostajanje ali prehitevanje vplačil davkov za transakcijami oziroma tokovi dohodkov<sup>6</sup>. Gibanje javnofinančnih prihodkov in nominalnega bruto domačega produkta po kvartalnih od 2006 do 2010 je prikazano v Tabeli 2, stopnje rasti pa tudi na Sliki 3.

Slika 3  
Davčni prihodki v kriznem razdobju  
(medletne stopnje rasti)



13

Slika 3 potrjuje, da so »krizni« davčni prihodki bolj ali manj spremljali krčenje BDP. Upad davčnih prihodkov je bil največji v drugem kvartalu 2009, ko so se skupni davčni prihodki skrčili za 14 odstotkov, prihodki od neposrednih davkov in prispevkov pa celo za 19 odstotkov, medtem ko so se posredni davki najbolj skrčili v prvem kvartalu 2009. V lanskem letu so se skupni davčni prihodki še zmanjševali, posredni davki pa so z rastjo gospodarske aktivnosti začeli postopoma naraščati. Do vrnitve na nominalno raven pred krizo bo brez posegov v davčne stopnje preteklo še precej časa, kar ponovno postavlja pod vprašanje smiselnost hitre javnofinančne konsolidacije samo na odhodkovni strani.

<sup>6</sup> Grangerjev test kavzalnosti sicer kaže na empirično zaostajanje rasti skupnih, posrednih in neposrednih davkov za gibanji BDP (ustrezni koeficienti zavračanja hipoteze, da rast produkta ne vpliva na rast davkov, so v vseh treh primerih signifikantni), vendar resnejša ekonometrična analiza zaostajanja vplačil davkov ni predmet tega članka.

# NA TRAJNEJŠO RAST DOMAČEGA POVPRAŠEVANJA ŠE ČAKAMO

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

14

*Skupno domače povpraševanje se je konec lanskega leta okrepilo, vendar večjih in trajnejših sprememb v dinamiki domačega in izvoznega povpraševanja zaenkrat ni mogoče pričakovati. V novembru je blagovna menjava medletno močno poskočila, a uvoz bolj kot izvoz. Skupni trgovinski primanjkljaj se je povečal; pri tem se primanjkljaj v trgovini znotraj EU ni spremenil, presežek v trgovini z nečlanicami pa se je močno skrčil. Gospodarska klima se je januarju rahlo izboljšala; na zvišanje je vplivalo predvsem zvišanje zaupanja v predelovalnih dejavnostih; zaupanje se je okrepilo tudi v storitvenih dejavnostih, pesimizem pa se je povečal v trgovini na drobno. Zaupanje v gradbeništvu je zastalo na izjemno nizki ravni, pričakovanja za naslednje mesece so nekoliko ugodnejša. Splošna gospodarska klima v EU27 se je v prvem letošnjem mesecu nekoliko ohladila.*

*Industrijska produkcija se je novembra, kljub povečanju v predelovalnih panogah zaradi zmanjšanja v rudarstvu ter oskrbi z elektriko, plinom in vodo, nekoliko zmanjšala. Krčenje v gradbeništvu se je upočasnilo, turizem se je tako zaradi domačih kot tujih gostov ponovno obrnil navzdol. Gibanja po transportnih panogah ostajajo raznolika, vendar se v večini panog poslabšujejo. Stanje na trgu dela se je poslabšalo. Na Zavodu za zaposlovanje se je decembra prijavilo skoraj petnajst tisoč novih iskalcev dela, le nekaj več kot 4 tisoč pa jih je dobilo delo. Število registriranih iskalcev dela je konec decembra preseгло 110 tisoč.*

*Decembra so se cene zvišale, tokrat cene storitev bolj kot cene blaga. Harmonizirani indeks cen ostaja podoben indeksu v evro območju. Prenos hitro rastočih svetovnih cen surovin v Slovenijo zavira zaostajanje dejanskega za potencialnim produktom. Po marcu 2010 povprečne bruto plače niso več naraščale, po avgustu so se začele celo zmanjševati, novembra pa se je pešanje dinamike zaustavilo. Ker dinamiko stroškov dela spremlja počasnejša rast aktivnosti, stroški dela na enoto v predelovalni dejavnosti ostajajo visoki. Zelo pohlevno se gibljejo plače v javnem sektorju.*

*Bolj dolgoročna dinamika davkov postaja po prvem četrtletju 2010 bolj robustna; delni podatki za januar potrjujejo, da se javnofinančni prihodki krepijo. Neposredni davki zaradi nižjih akontacij še niso nadomestili začetnega izpada. Posredni davki so se lani postopno popravljali in so v zadnjem kvartalu (in v celem letu 2010) že presegli vrednosti iz 2009, niso pa nadomestili izpada neposrednih davkov. Skupni krediti so v zadnjem četrtletju sistematično zmanjševali dinamiko; do preloma kreditiranja podjetij je prišlo julija. Deloma*

*sta ga nadomeščala hitrejša rast kreditov državi in hitro naraščanje kreditov prebivalstvu. Iz kreditiranja podjetij so se najhitreje umaknile banke v tuji lasti, sledile so jim velike domače banke, majhne domače banke pa tega niso mogle povsem nadomestiti. Kreditno napajanje podjetij (v primerjavi z ravno na začetku krize) se je, po stagnaciji in izboljševanju dotlej, po juliju močno poslabšalo. Dinamika skupnih depozitov se je po dolgotrajnem padanju in zaostajanju za dinamiko v evro območju konec lanskega leta popravila. Novembrsko povečanje primanjkljaja tekočega računa je njegov skupni znesek povsem približalo višini iz 2009. Primanjkljaj na tekočem računu se je v primerjavi z letom prej povečeval zaradi večjega primanjkljaja na računu blaga in manjšega presežka na računu storitev, saj je bil primanjkljaj na računih dohodkov in tekočih transferov manjši kot leto prej.*

15

\* \* \*

## WAITING FOR A MORE STABLE GROWTH OF DOMESTIC DEMAND

*Total domestic demand strengthened at the end of the year though greater and stable changes in the dynamics of existing domestic or foreign demand cannot be expected. Foreign trade jumped in November, imports more than exports leading to the increase of trade deficit; traditional deficit in trade within EU did not alter much while traditional surplus in trade with rest of the world shrank considerably. Business climate improved slightly in January mainly due to increased confidence in manufacturing; confidence strengthened in services as well, while pessimism spread to retail sale business. The confidence in construction has remained at the record low level; expectations are slightly better. The business climate in EU27 worsened slightly.*

*In November, industrial production lowered somewhat; the improvement in manufacturing was countered by worsening in mining and supply of electricity, gas and water. The shrinking in construction slowed, tourism turned downward both due to domestic or foreign tourists. The states in transport branches differ, but they are worsening in most of them. The situation on the labor market deteriorated considerably. In December, nearly fifteen*

*thousands new jobseekers applied for jobs with the Labor Office while only more than four thousands found new jobs. At the end of the year, the number of job seekers surpassed 110 thousands.*

*Retail sale prices increased in December; prices of services more than prices of goods. Harmonized price index dynamics remains similar to the dynamics in euro area. The transfer of rapid increase of the world raw material prices to Slovenia is hindered by the gap between actual and potential output. Since March 2010, average gross wages have not increased. Indeed, in August they began to decrease; this dynamics ended in November. As the wage costs dynamics is accompanied by slower growth of economic activity, unit labor costs in manufacturing remain high. Wages in the public sector are changing very modestly..*

16

*Longer run dynamics of tax revenues has become more robust since the first quarter of 2010; provisional data for January confirm that public revenues strengthen. Direct taxes have not yet replaced the initial drop due to lower advanced tax payments. Indirect taxes were improving in 2010; in the last quarter (and in the whole year) of 2010 they surpassed the corresponding amounts in 2009; they could however not compensate for the falling out of direct taxes. In the last quarter of 2010, total credits systematically lessened the dynamics, the break in credits to companies occurred in July, the dropping off was partly replaced by credits to government and high growth of credits to population. Foreign banks retracted first from crediting business sector; they were followed by large domestic banks, small domestic banks were unable to replace their retreat, The stock of credits to business sector; compared to the level at the beginning of the crisis, improved after initial stagnation until July, and worsened considerably afterwards. The dynamics of total deposits began to improve at the end of the year following long stagnation and lagging behind the dynamics in the euro area. The increase of current account deficit in November brought total yearly deficit to the values in 2009. The deficit on the current account was increasing due to larger deficit on the trade account, smaller surplus on the service account; the deficits on the income and transfer accounts were lower than in 2009.*



## AGREGATNO POVPRŠEVANJE IN PRIČAKOVANJA

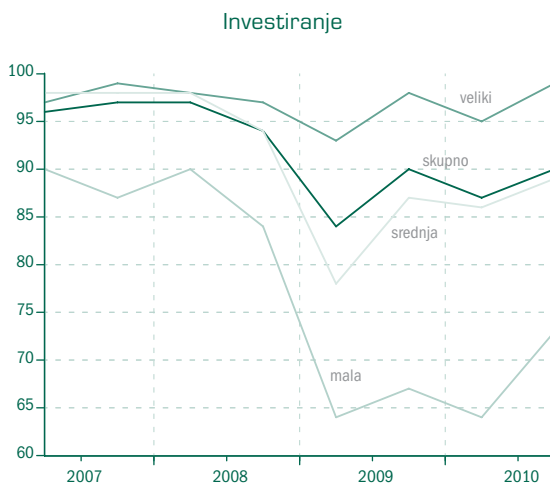
### 1. Okrepitev trošenja, vendar trajnejših sprememb v dinamiki še ni na vidiku

Skupno domače trošenje je oktobra poskočilo za 3.5 %, novembra pa se je vrnilo na začetno vrednost. Zaradi izrazite sezone v zadnjih mesecih leta je bila bolj dolgoročna dinamika precej drugačna - od septembra dalje se je povečevala; novembra je rast impulznega trenda domačega trošenja preseгла 8 % na letni ravni.

Trošenje prebivalstva je imelo v zadnjem četrtletju 2010 podobno trajektorijo kot skupno domače trošenje. Le da je bolj dolgoročna dinamika, pri trošenju prebivalstva, še bolj ojačala. Medletna stopnja se je novembra povečala na 8.1 %, rast impulznega trenda pa še opazno bolj.

17

Tudi investicije v osnovna sredstva so se oktobra in novembra spreminjale podobno kot skupno domače trošenje (v oktobru je investicijsko trošenje poraslo, novembra za enak odstotek padlo). Tudi bolj dolgoročna dinamika se je po septembru krepila. Novembra je bolj dolgoročna rast investicij v osnovna sredstva (medletna stopnja rasti) prvokrat po dveh letih postala pozitivna. Na sliki se vidi, da so v drugi polovici 2010 velika podjetja že skoraj normalizirala obseg investiranja. Velik pa je še naprej izpad pri investiranju srednjih in še zlasti majhnih podjetij.



Vir: SURS; lastni izračuni  
Opomba: Delež podjetij, ki investira

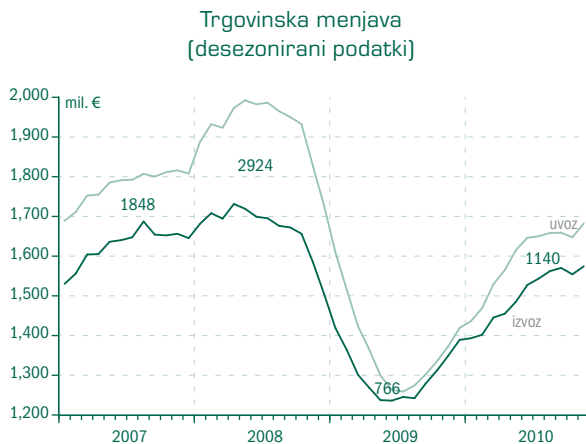
Izvozno povpraševanje, ki je oktobra malo opešalo (zmanjšala se je tudi bolj dolgoročna dinamika, padla je na 9,8 %), se je novembra ponovno vrnilo k dolgoročnim medletnim stopnjam rasti okoli 15 %.

18

Gibanje končnega trošenja se v naslednjih nekaj mesecih ne bo bistveno spremenilo, saj ostaja pričakovano trošenje pri vseh komponentah še naprej skoraj nespremenjeno. Tako kaže, da se izvozno povpraševanje v naslednjih treh mesecih verjetno ne bo zmanjšalo, saj izvozna pričakovanja stagnirajo na ravni dolgoletnega povprečja že skoraj 8 mesecev in ne popuščajo (so močnejša kot v EU). Tudi domače povpraševanje prebivalstva in države po blagu v nekaj naslednjih mesecih verjetno ne bo oslabilo, saj je pričakovano trošenje v trgovini na drobno doseglo dolgoletno povprečje že več kot pred letom dni in sedaj komaj opazno narašča (ustrezno povpraševanje v EU je malo močnejše). Pričakovano trošenje storitev še ni doseglo dolgoletnih povprečnih vrednosti, vendar ne raste več – stagnira že več kot leto dni, zato lahko pričakujemo še naprej (tako kot doslej) šibko trošenje storitev (podobno kot v EU).

## 2. Večji medletni skok blagovne menjave v novembru 2010, a tudi primanjkljaja

V novembru je blagovna menjava medletno močno poskočila, a uvoz bolj kot izvoz. Zato se je skupni blagovni primanjkljaj povečal; tradicionalni primanjkljaj v trgovini znotraj EU se ni spremenil, tradicionalni presežek v trgovini z nečlanici pa se je močno skrčil.



Vir podatkov: SURS, lastni izračuni

Novembra lani je skupni slovenski izvoz znašal 1674 milijonov € (14,5 % več kot novembra 2009), uvoz je bil 1853 milijonov € (17,5 % več kot v enakem mesecu leto prej), kar da

primanjkljaj 179 milijonov € oziroma 90.3 % pokritost uvoza z izvozom. V menjavi z EU je bila odprema blaga 1205 milijonov € (16.1 % več kot v leto prej), prejem blaga 1411 milijonov € (13.9 % več), kar da primanjkljaj 206 milijonov €. V menjavi z nečlanici EU je bilo izvoženega za 469 milijonov € blaga (10.7 % več kot novembra), uvoženega pa za 442 milijonov € blaga (30.48 % več kot lani), kar pomeni presežek le 25 milijonov €.

V 11 mesecih 2010 je bil celotni izvoz 16746 milijonov € (13,3 % več kot v enakem obdobju 2009), celotni uvoz 17909 milijonov € (14.1 % več), kar pomeni blagovni primanjkljaj 1163 milijonov € oziroma 93.5 % pokritje uvoza z izvozom. Pri tem je znašala odprema blaga v EU 12036 milijonov € (16.2 % več kot v enakem obdobju 2009), prejem blaga iz EU 14015 milijonov € (13.6 več kot v 2009), kar da primanjkljaj 1979 milijonov €. V menjavi z nečlanici EU je bil izvoz v 11 mesecih 2010 4710 milijonov € (6.5 % več kot v enakem obdobju 2009), uvoz 3894 milijonov € (15.8 % več kot leto prej), kar da presežek 816 milijonov €.

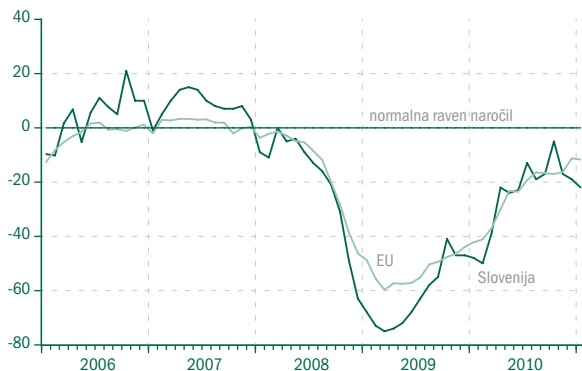
19

### 3. Rahlo povečanje optimizma

Po anketi Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) se je gospodarska klima v januarju rahlo izboljšala; njen kazalnik se je v januarju zvišal za 1 odstotno točko glede na predhodni mesec, od januarja lani je višji za 3 odstotne točke, hkrati pa je še naprej za 7 odstotnih točk nižji od dolgoletnega povprečja. Na zvišanje vrednosti tega kazalnika je vplivalo predvsem zvišanje vrednosti kazalnika zaupanja v predelovalnih dejavnostih.

Vrednost kazalnika zaupanja v predelovalnih dejavnostih je bila januarja 2011 za 5 odstotnih točk višja kot predhodni mesec, glede na januar lani je bila njegova vrednost višja za 10 odstotnih točk in glede na dolgoletno povprečje za 7 odstotnih točk. Tudi pričakovanja za naslednje tri mesece so ugodna. V januarju 2011 se je glede na pretekli mesec najbolj zvišala vrednost kazalnika pričakovano zaposlovanje, medtem ko so vrednosti kazalnikov proizvodnja in zaloge končnih izdelkov nekoliko upadle. Kot glavni omejitveni dejavnik v proizvodnji je najpogosteje navedeno nezadostno domače povpraševanje, s to težavo se je srečevalo 54 % podjetij, nezadostno tuje povpraševanje je pestilo 42 % podjetij, negotove gospodarske razmere 36 % podjetij, četrtno podjetij pa neporavnane obveznosti iz poslovanja ter finančne težave.

## Naročila v predelovalni dejavnosti



Vir: Eurostat

20

Klima se je nekoliko popravila tudi v storitvenih dejavnostih, saj je bila vrednost kazalnika zaupanja v teh sektorjih januarja 2011 za 1 odstotno točko višja kot mesec prej, v primerjavi z januarjem 2010 pa je bila njegova vrednost nižja za 5 odstotnih točk in prav tako nižja od dolgoletnega povprečja in sicer za 18 odstotnih točk.

Pesimizem se je razširil v trgovini na drobno, saj se je vrednost kazalnika zaupanja v tej dejavnosti januarja 2011 znižala za 5 odstotnih točk glede na predhodni mesec, glede na januar lani pa je bil kazalnik za 5 odstotnih točk višji. V januarju 2011 je bil delež tistih podjetij v sektorju, ki pravijo, da je povpraševanje nizko, 42 %, kar 47 % podjetij pa je kot omejitveni dejavnik navedlo konkurenco v panogi.

Zaupanje v gradbeništvu je zastalo na nizki ravni, saj je vrednost kazalnika zaupanja v tem sektorju v januarju 2011 v primerjavi tako s predhodnim mesecem kakor tudi v primerjavi z lanskim januarjem ostala enaka, hkrati pa je bila za 44 odstotnih točk nižja od dolgoletnega povprečja. Pričakovanja za naslednje mesece so nekoliko ugodnejša. Glavni omejitveni dejavnik v gradbeništvu v mesecu januarju je bil nezadostno povpraševanje (59 % gradbenih podjetij), za polovico gradbenih podjetij pa velika konkurenca v panogi.

Splošna gospodarska klima v EU27 se je v prvem letošnjem mesecu nekoliko ohladila. Po podatkih Eurostata se je v januarju 2011 kazalnik naročil v predelovalni dejavnosti glede na mesec poprej znižal za 0,4 odstotne točke, glede na januar lani pa je višji za dobrih 30 odstotnih točk. Prav tako so se v letošnjem januarju glede na mesec prej znižala pričakovanja v trgovini na drobno in sicer za 9 odstotnih točk, pričakovana naročila v gradbeništvu pa so se v primerjavi z lanskim januarjem znižala za 0,7 odstotne točke. Splošni poslovni optimizem se je v januarju 2011 v celotni sedemindvajseterici zmerno zvišal in sicer za dobre 3 odstotne točke.

#### 4. Industrijska produkcija v novembru lani nekoliko nižja

Industrijska produkcija se je malenkostno znižala. Po podatkih SURS-a je bila industrijska produkcija v novembru lani za slab odstotek nižja kot mesec prej, a še dobrih 5 % višja kot v novembru 2009, produkcija v prvih enajstih mesecih lanskega leta je bila dobrih 6 % višja kot v enakem obdobju predlani. Zadnji podatki za impulzni trend kažejo, da se je v novembru industrijska produkcija povečevala po stopnji 0,89 %. Zaloge industrijskih produktov pri proizvajalcih so bile v novembru v povprečju le za malenkost večje kot v oktobru.

Dejavnost rudarstva se je v novembru zmanjšala za dobrih 6 % glede na oktober, v primerjavi z novembrom 2009 pa se je rudarstvo zmanjšalo za dobre 4 %. V enajstih mesecih lanskega leta je bila dejavnost rudarstva za desetino višja kot v enakem obdobju predlanskega leta.

Aktivnost v predelovalnih dejavnostih se je glede na mesec poprej v novembru lani povečala za skoraj 2 %, glede na november 2009 pa so se predelovalne dejavnosti povečale za dobrih 6 %. Prav tako se je dejavnost v predelovalni industriji v prvih enajstih mesecih lanskega leta glede na enako obdobje predlani zvišala in sicer za 6,5 %. Impulzni trend za mesec november kaže, da se je produkcija v predelovalnih dejavnostih povečevala po 0,92 %.

V lanskem novembru se je aktivnost sektorja oskrba z elektriko, plinom in vodo glede na predhodni mesec skrčila za dober odstotek, glede na november 2009 pa je bila produkcija tega sektorja večja za 0,4 %.

Produkcija v novembru v primerjavi z oktobrom je bila za 0,2 % nižja v proizvodnji proizvodov za vmesno porabo in za 0,5 % nižja v proizvodnji proizvodov za široko porabo, medtem ko je bila proizvodnja proizvodov za investicije višja za dober odstotek.

Podatki Eurostata kažejo, da je v novembru 2010 glede na oktober industrijska produkcija porasla za 1,4 % v EU27, na območju evra pa za 1,2 %. Glede na november 2009 leto pa je v novembru industrijska produkcija v EU27 porasla za 7,8 %, na območju evra pa za 7,4 %. Med državami članicami, za katere so dostopni podatki, je industrijska produkcija v novembru glede na mesec poprej padla v osmih, zrasla pa v desetih državah in sicer največ na Švedskem (2,6 %), v Franciji (2,3 %) in na Češkem (2 %). Največji upad industrijske produkcije so zabeležili na Malti (-3,2 %), v Litvi (-2 %) in v Grčiji (-1,5 %).

#### 5. Krčenje v gradbeništvu se je upočasnilo, turizem ponovno navzdol

Po podatkih SURS-a je bila vrednost gradbenih del, opravljenih v novembru 2010, za skoraj 1 % višja od vrednosti gradbenih del, opravljenih v oktobru. Vrednost opravljenih gradbenih del se je v lanskem novembru v primerjavi z novembrom 2009 zmanjšala za

16 %. Impulzni trend opravljenih gradbenih ur pa kaže, da je v oktobru lanskega leta sektor gradbeništva upadal z mesečno stopnjo krčenja 0.05 %.

Število turističnih prenočitev je v novembru 2010 ponovno nekoliko upadlo. Tako je bilo v enajstem mesecu skupnih število prenočitev za 0,8 % manj kot v enakem mesecu leta 2009, hkrati pa se je zmanjševalo po 0,74 %. Pri tem je najbolj upadlo tuje turistično povpraševanje, saj se je v novembru število turističnih prenočitev tujih gostov znižalo za 1,1 % glede na november 2009, impulzni trend prenočitev tujih gostov v novembru kaže krčenje po stopnji 1,28 %. Očitno so slovenski turizem v novembru 2010 pustili na cedilu tudi domači gosti, saj se je število njihovih prenočitev glede na enak mesec v letu 2009 zmanjšalo za 0,5 %, navzdol pa se je obrnil tudi impulzni trend in v predzadnjem mesecu lani dosegel vrednost -0,11 %.

22

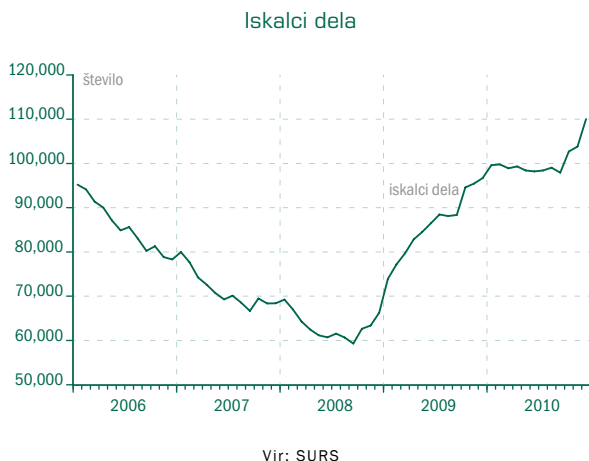
Podatki SURS-a o transportu za november 2010 kažejo, da je bilo v javnem cestnem prevozu prepeljanih za 6,1 % manj, v zračnem prevozu pa za dober odstotek manj potnikov kot v novembru 2009. Število opravljenih potniških kilometrov je bilo v javnem cestnem prevozu za slabih 5 % manjše, v zračnem prevozu pa za 0,3 %. V cestnem mestnem prevozu je bilo novembra lani prepeljanih za dobra dva odstotka več potnikov kot v istem mesecu 2009. Potniški promet na letališčih se je v lanskem novembru glede na november predlani zmanjšal za dobre 4 %. V pomorskem prevozu je bilo v novembru lani prepeljanega za skoraj petino manj blaga, opravljenih tonskih kilometrov je bilo za 17,6 % več kot novembra predlani. V novembru 2010 je bilo glede na enak mesec predlani v register vpisanih za 4 % manj prvič registriranih cestnih motornih vozil, od tega osebnih avtomobilov manj za 6,3 %.

## 6. Močno povečanje brezposelnosti

Število aktivnih prebivalcev se je v novembru 2010 zmanjšalo na 937237, oziroma za nekaj manj kot 1000 oseb glede na mesec prej, glede na november 2009 pa se je število zmanjšalo za 0,9 %. V novembru je bilo v Sloveniji 833406 delovno aktivnih prebivalcev. Glede na oktober se je število delovno aktivnih zmanjšalo za 2119 oseb ali 0,3 %, glede na november leta 2009 pa se je to število zmanjšalo za 2 %. Med zaposlenimi osebami jih je bilo še vedno slabih 92 % zaposlenih pri pravnih osebah, njihovo število pa se je od novembra 2009 zmanjšalo za 1 %. Število zaposlenih pri fizičnih osebah se je glede na november 2009 zmanjšalo za 9,2 %. Med samozaposlenimi je bilo 60 % samostojnih podjetnikov posameznikov, njihovo število se je v novembru zmanjšalo za 59, od novembra 2009 pa se je to število povečalo za 1,9 %. Število kmetov se je v novembru glede na oktober povečalo za 108, glede na november leta 2009 pa se je zmanjšalo za skoraj 14 %.

Po podatkih ZRSZ je bilo v Sloveniji konec decembra 2010 registriranih 110021 brezposelnih oseb, kar je za 6190 oseb oziroma 6 % več kot v novembru ter za 13,8 % več kot decembra leta 2009. V decembru se je prijavilo največ brezposelnih oseb iz poslovnih

razlogov ali zaradi izteka zaposlitve za določen čas. V decembru lani se je tako na Zavodu za zaposlovanje na novo prijavilo skoraj 15 tisoč brezposelnih oseb, kar je v primerjavi z novembrom porast za skoraj 44 %, medtem pa se je v decembru 2010 se je zaposlilo 4721 brezposelnih oseb, kar je za 4,2 % manj kot v novembru, a za petino več kot decembra 2008.



23

Po podatkih Eurostata je bila decembra 2010 stopnja brezposelnosti na območju evra (EA16) 10 %, kar je za 0,1 odstotno točko več kot v decembru 2009. V celotni evropski sedemindvajseterici (EU27) je bila stopnja brezposelnosti v decembru 9,6 % in se je glede na enak mesec v letu 2009 povečala prav tako za desetinko odstotne točke. Po Eurostatovih ocenah je bilo v decembru 2010 v EU27 dobrih 23 milijonov brezposelnih oseb, od tega 15,8 milijona na območju evra. Med posameznimi članicami EU so v decembru 2010 najnižjo stopnjo brezposelnosti zabeležili na Nizozemskem (4,3 %) in v Luksemburgu (4,9 %), najvišjo pa v Španiji (20,2 %). Glede na isti mesec v letu 2009 se je v decembru brezposelnost povišala v osemnajstih državah članicah, od tega največ v Litvi, Grčiji, Bolgariji in Sloveniji.

## CENE IN PLAČE

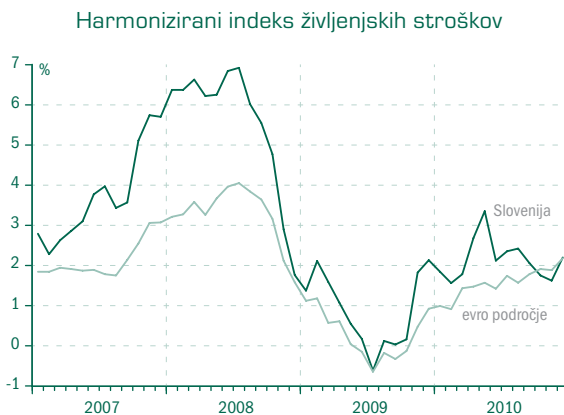
### 7. Zaostajanje produkta za potencialnim zavira prenos rastočih cen surovin

Decembra so cene porasle za 0.1 %. Bolj dolgoročna dinamika se je malenkost zmanjšala, saj je rast impulznega trenda padla z 2.4 % na 1.8 % na letni ravni. Medletna stopnja rasti cen se je sicer povečala, vendar je to posledica slučajnih (enkratnih) sprememb.

Tokrat so se bolj povečale cene storitev, kot cene blaga. Najbolj so se povečale cene proizvodov iz skupin rekreacije in kulture, stanovanja, prevozov in komunikacij. Glavnina povečanja je izvirala iz sezonskega dviga cen počitnic in tekočih energentov. Sezonski dvig cen počitnic je k skupnemu povečanju cen prinesel 0.1 točke, podražitev naftnih derivatov pa 0.2 točke.

Tudi pri skupinah proizvodov, ki so se jim cene decembra znižale, je sezona imela opazen učinek, saj je sezonsko znižanje cen pri obleki in obutvi (največji skupini proizvodov z zmanjšanjem cen) stisnilo njihove cene za 2.3 %. Skupno spremembo cen so cene obleke in obutve zmanjšale za 0.2 toče.

24



Vir: Eurostat

Harmoniziran indeks cen je primerljiv med državami evro območja. Decembra je bila v Sloveniji medletna rast cen tega indeksa 2.2 %, natanko toliko kot v evro območju, kjer se je inflacija pod pritiskom cen surovin v drugem poletju sicer povečuje še nekaj hitreje kot v Sloveniji. Tudi endogenizacija rasti cen je v evro območju opazno močnejša. Medtem ko je bila merjena inflacija, kot rečeno, v Sloveniji in evro območju decembra enaka, pa osnovna inflacija, ki ne obsega cen goriv in hrane, v Sloveniji še vedno stoji, v evro območju pa medletno narašča po stopnji 1 %.

Cene industrijskih proizvajalcev so se decembra povečale za 0.2 %, bolj dolgoročna (medletna) rast pa se je povzpela še malo višje kot predhodni mesec (na 4.2 %). Proizvajalčeve cene za domači trg so porasle podobno, le da je bila bolj dolgoročna medletna rast cen nižja (3.5 %).

Decembra so se najbolj povečale cene proizvajalcev surovin, medtem ko so pri proizvajalcih investicijske opreme cene še naprej najbolj umirjene (decembra so se zmanjšale). Tudi v celem letu so se daleč najbolj povečale cene surovin (za 7.7 %), med tem ko so, na drugi strani, proizvajalčeve cene energentov ostale praktično nespremenjene.



Cenovna pričakovanja se še povečujejo. Pričakovane cene industrijskih proizvajalcev so že krepko iznad dolgoletnega povprečja; so že na ravni, kjer so bile konec 2006, preden je prišlo do velikega povečanja cen hrane zaradi skoka cen prehrabnih surovin. Cenovna pričakovanja industrijskih proizvajalcev v EU so podobna. Tudi cenovna pričakovanja v trgovini (pričakovane cene na drobno blaga) naraščajo in so prav tako znatno nad dolgoletnim povprečjem (anketirane trgovine, ki pričakujejo povečanje cen, za 30 % vseh anketiranih presegajo delež tistih, ki pričakujejo zmanjšanje). Le pri cenah storitev so cenovna pričakovanja navkljub naraščanju še vedno pod dolgoletnim povprečjem.

Cene surovin se vse bolj sistematično povečujejo. V zadnjem mesecu (od sredine decembra do sredine januarja) so se cene surovin v evrih povečale za 2.5 %. Najbolj so se povečale cene hrane, ki so v evrih porasle za 3.5 %, cene nafte za 1.2 %, medtem ko so se cene zlata celo zmanjšale (za 2.5 %). Da gre za nov val podražitev surovin kažejo še zlasti letna povečanja. Tako so se v zadnjem letu cene surovin povečale v evrih za 47.2 %, najbolj cene neprehrabnih kmetijskih surovin (v evrih za 83 %), najmanj pa cene nafte (v evrih za 20 %)!

25

## 8. Navkljub umirjanju plač stroški dela v industriji še naprej naraščajo prehitro

Po marcu 2010 povprečne bruto plače praktično niso več naraščale. Tako so bile oktobra za 0.7 % nižje kot marca. Bolj dolgoročna dinamika (medletne stopnje rasti) plač se je začela zmanjševati po avgustu; do oktobra se je raven povprečne plače zmanjšala za okoli 2.3 odstotne točke, tako da so bile povprečne plače le še za 2.7 % višje kot pred letom dni.

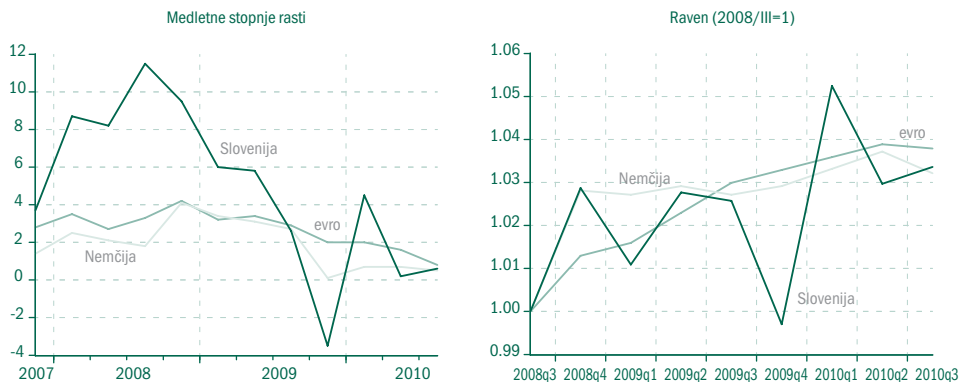
Preračun plač v plačo na uro, kaže, da se je urna plača oktobra močno povečala, vendar je celotno povečanje povzročil opazen – letos največji padeč plačanih ur.

Novembra se je počasno pešanje dinamike plač zaustavilo, saj je povprečna plača poskočila za slabih 10 %. Porasla pa je tudi njena bolj dolgoročna dinamika; medletno povečanje se je povzpelo na 4.1 %.

V novembru so se povprečne plače najbolj povečale v rudarstvu, oskrbi z električno energijo, oskrbi z vodo in finančnem posredništvu. Povprečje bruto plač je v teh sektorjih v mesecu dni poraslo za prek 28%! V zadnjem letu so se povprečne plače povečale za 4.1 %, najbolj pa so štrlela povprečne plače v sektorju oskrbe z električno energijo, kjer so se povprečen plače porasle za 13 %.

Plače v javnofinančnem sektorju se še naprej gibljejo zelo pohlevno, tako so v letu dni, do novembra 2010, plače v ožji državi porasle le za 0.6 %, v izobraževanju za 1.2 %, v zdravstvu pa so ostale nespremenjene.

### Stroški dela - vsi sektorji

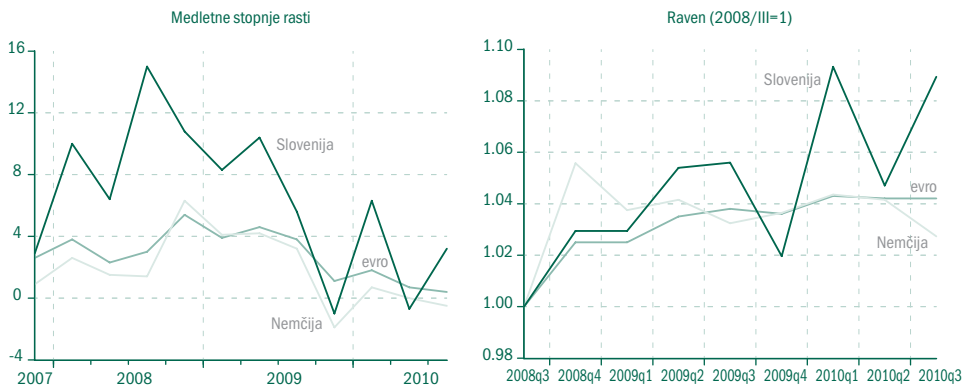


26

Vir: Eurostat; lastni izračuni  
Opomba: Medletne stopnje rasti za četrletja (levo), raven glede na 2008/III (desno).

Navkljub umirjanju dinamike plač v letošnjem letu, pa se raven stroškov dela, zaradi visoke dinamike pred začetkom 2009, še vedno ni povsem normalizirala glede na evro območje. Opazno poslabšanje v dinamiki povprečnih stroškov dela celotnega gospodarstva, do katerega je prišlo v 2008 in začetku 2009 glede na evro območje, je v povprečju 2010 že izginilo, saj je bila letna dinamika skupnih stroškov dela od konca 2009 dalje že približno takšna kot v evro območju in Nemčiji. Istočasno se je normalizirala tudi relativna raven teh stroškov (na vrednostih tik pred začetkom krize, v 2008/III).

### Stroški dela - predelovalna dejavnost

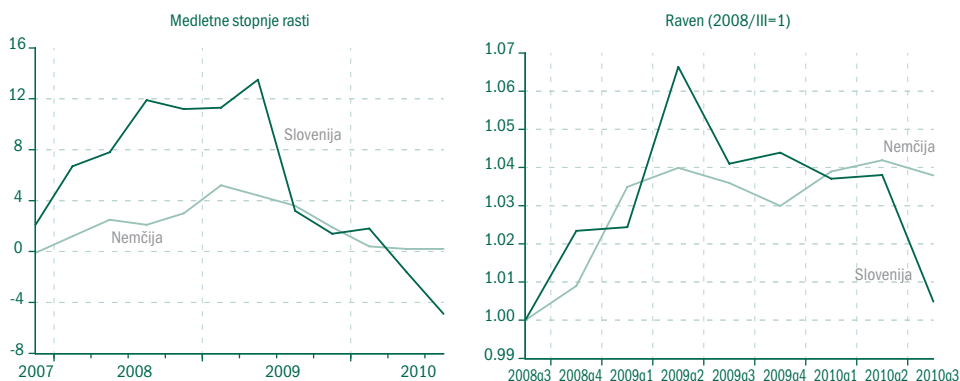


Eurostat; lastni izračuni  
Opomba: Medletne stopnje rasti za četrletja (levo), raven glede na 2008/III (desno).

Vendar takšna dinamika stroškov dela v Sloveniji spremlja opazno počasnejšo rast aktivnosti kot v Nemčiji. Ker se to dogaja v času, ko evropsko gospodarstvo poganja praktično samo izvozno povpraševanje, za katero je tečajna (stroškovna) konkurenčnost ključna, je pomembna še zlasti dinamika stroškov dela v predelovalni dejavnosti. Ta pa se tudi v 2010 še ni umirila v primerjavi z evro območjem niti v primerjavi z Nemčijo - v letošnjem letu je v povprečju za 2 točki na leto hitrejša kot v Nemčiji, čeprav v Nemčiji industrija raste opazno hitreje. Tako so v tretjem četrtletju letos enotni stroški dela v evro območju za 4 %, v Nemčiji za 3 %, v Sloveniji pa za 9 %(!) višji kot tik pred krizo (v tretjem četrtletju 2008)!

### Stroški dela – država

27



Vir: Eurostat; lastni izračuni

Opomba: Medletne stopnje rasti za četrtletj(leva), raven glede na 2008/III (desno).

Raven (in dinamika) stroškov dela je boljša v javnofinančnem sektorju, kjer je bila dinamika že v povprečju 2010 opazno počasnejša kot v Nemčiji. Tako je bila raven stroškov dela v državi v tretjem četrtletju 2010 v Nemčiji za 3.8 % višja, v Sloveniji pa le za 0.5 % višja kot tik pred krizo (v 2008/III). Seveda pa je relativna raven stroškov dela v državi navkljub temu še precej nad normalo, saj je takšna bila že v izhodiščnem razdobju (2008/III), v katerem so se plače javnofinančnega sektorja zaradi novega plačnega zakona, ki je takrat ravno začel veljati, opazno povečale!

## FINANČNA GIBANJA

### 8. Bolj dolgoročna dinamika davkov postaja po prvem četrtletju 2010 bolj robustna

Javnofinančni prihodki so se decembra povečali za 2.3 %. Bolj dolgoročna rast je, navkljub zmanjšanju, ostala solidna (medletna stopnja rasti je bila 4.9 %, impulzni trend pa 8.5 %). Delni podatki, ki so že dostopni za januar, kažejo, da se bolj dolgoročna dinamika

javnofinančnih prihodkov še naprej krepí, januarja 2011 so bili namreč celotni javnofinančni prihodki za 10 % večji kot januarja 2010.

Neposredni davki in ostali prihodki so decembra poskočili za 12.1 %. Navkljub temu je bolj dolgoročna rast oslabela (na 6.5 % letno). V celotnem zadnjem četrtletju so sicer neposredni davki in ostali prihodki precej porasli glede na tretje četrtletje, vendar so dosegli le vrednost v zadnjem četrtletju 2009. Čeprav so se v dinamiki v drugi polovici neposredni davki in ostali prihodki precej popravili, pa v celem letu niso nadomestili začetnega izpada, ki je bil sicer v veliki meri posledica nižjih akontacij (torej davčnega donosa v predhodnem letu). V celem letu so neposredni davki in ostali prihodki tako za 208 milijonov evrov zaostali za ustreznim agregatom v letu 2009.

28

Vse tri največje davčne oblike med neposrednimi davki so decembra porasle; davek na dobiček (4.2 %), dohodnina (27.4 %) in socialni prispevki (11.4 %), isto velja tudi za primerjavo zadnjega in predzadnjega četrtletja. V bolj dolgoročnih-medletnih primerjavah, pa še naprej zaostaja predvsem davek na dobiček. Izgube v 2009 so namreč omogočile povrnitve plačanega davka na dobiček, zaradi česar so bile mesečne akontacije v 2010 za okoli 20 % nižje. Od tod tudi lanski približno 260 milijonski izpad celoletnega davčnega donosa iz te davčne oblike.

Tudi pri dohodnini so bile v 2010, zaradi poslabšanj v 2009, nižje akontacije, kar je znižalo donos predvsem v prvih mesecih; navkljub temu je donos od dohodnine v zadnjem četrtletju že presegel ustrezno lansko vrednost za 2 % (za 5 milijonov). Delni podatki za januar 2011 kažejo nadaljevanje takšne bolj dolgoročne dinamike dohodnine, saj je bila dohodnina v januarju 2011 za 5.5 % višja kot januarja 2010 in je presegla tudi najvišjo januarsko raven dohodnine v 2009. Pri prispevkih ni takšnega (zaradi akontacij) odloženega učinka zniževanja davčnih donosov, tam so zato donosi porasli v medletnih primerjavah že po prvem četrtletju 2010; tako so bili v decembru za 14 milijonov, v zadnjem četrtletju pa za 33 milijonov (za 2.3 %) večji kot v predhodnem letu. Tudi delni podatki za januar 2011 kažejo nadaljevanje naraščajoče dolgoročne dinamike prispevkov, saj so bili januarja 2011 za 2.8 % višji kot pred letom. V celem letu je zaostanek dohodnine dosegel 53 milijonov, medtem ko je donos od prispevkov v celem 2010 porasel za 93 milijonov.

Posredni davki (domači davki na blago in storitve) so se v 2010 postopno popravljali, v zadnjem mesecu, zadnjem četrtletju in celem letu so že presegli vrednosti v 2009. Domači davki na blago in storitve (glavni obliki sta davek na dodano vrednost, in trošarine) so decembra opazno presegli ustrezne vrednosti iz predhodnega leta (13 %), davek na dodano vrednost za 13.6 % in trošarine za 11.5 %. Povečanje v zadnjem četrtletju (glede na zadnje četrtletje 2009) je bilo pri davku na dodano vrednost 30 milijonov in pri trošarinah 18 milijonov, v celem letu pa 102 oziroma 24 milijonov. Dodajmo, da na osnovi začasnih podatkov lahko sklepamo, da se trend povečevanja bolj dolgoročne rasti domačih davkov na blago in storitve nadaljuje, saj so skupni prihodki od davka na dodano vrednost in trošarin v januarju 2011 presegli vrednosti iz januarja 2010 za skoraj 30 %.

Zaostanek donosa od neposrednih davkov in ostalih prihodkov potemtakem ni nadomeščen s presežkom domačih davkov na blago in storitve. Verjetno pa bo poračun davka na dobiček in dohodnino razliko še zmanjšal, vendar bo tako vplival le na donos merjen po obračunu, oziroma po davčnih obdobjih, ne pa po denarnem toku! Bolj dolgoročna dinamika rasti vseh davčnih oblik, neposrednih in posrednih, se po prvem četrtletju 2010 počasi a vztrajno krepi po medletnih stopnjah od 2.8 % do 5.6 %.

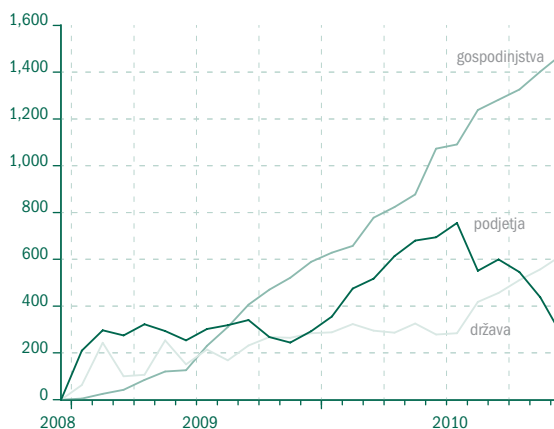
## 10. Krediti državi še naprej nadomeščajo kredite podjetjem

29

Skupni krediti (državi, podjetjem in gospodinjstvom) so v zadnjem četrtletju lani sistematično zmanjševali dinamiko. Po stagnaciji v novembru so decembra začeli padati (zmanjšali so se za 26 milijonov), tako da se je tudi bolj dolgoročna dinamika (medletna stopnja rasti) po okrevanju v prvi polovici leta zaradi umirjanja po juliju ponovno spustila na raven, ki je prevladovala konec 2009 (3.9 %). Struktura zmanjševanja kreditov je bila tudi konec leta 2010 podobna kot celo drugo polletje, galop kreditov državi, hitro naraščanje stanovanjskih kreditov prebivalstvu in padanje kreditov podjetjem.

Krediti podjetjem so se tudi decembra zmanjšali (za 0.7 %) tako kot predhodna dva meseca, medtem ko so krediti prebivalstvu naraščali tekoče in medletno po okoli 10 % na letni ravni. Bistveno hitreje pa naraščajo krediti državi, decembra so porasli za prek 5 %, v zadnjih petih mesecih pa so se povečevali po povprečni mesečni stopnji rasti 6.7 %, na letni ravni torej po krepko preko 70 %! Od povečanja kreditov je centralna država dobila približno dve tretjini in občine eno tretjino.

Prirast kreditov



Vir: Eurostat; lastni izračuni.

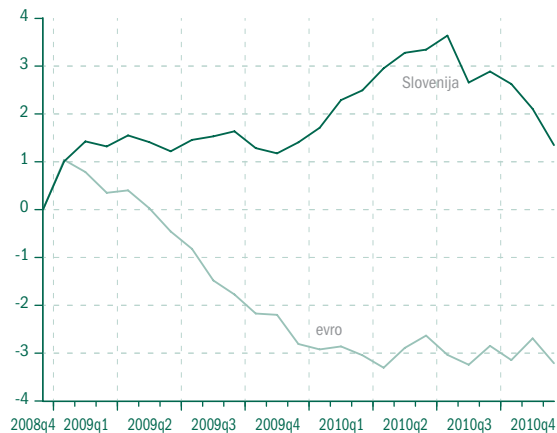
Opomba: Sprememba kreditov glede na december 2008.

Prikazano povečanje ravni kreditov po začetku krize za tri ključne segmente (državo, gospodinjstva in podjetja) dobro ilustrira, da je do obrata v dinamiki kreditov podjetjem prišlo julija 2010 in da banke kredite podjetjem nadomeščajo predvsem s krediti državi.

Pospešeno izboljševanje kapitalske ustreznosti, v času ko je na trgu težko dobiti ustrezne virov po ustrezni ceni (tudi v EU vrednost največjih bank dosega komaj okoli 75 % knjigovodske vrednosti, Bloomberg, December 8) potiska banke v restrukturiranje kreditov v korist manj tveganih (ki k tvegani aktivni manj prispevajo), torej k umiku iz podjetij.

30

Raven kreditov podjetij po začetku krize



Vir: Eurostat; lastni izračuni.

Opomba: Povečanje ravni kreditov, v odstotkih ravni ob začetku krize (2008/XII).

Do takšnega umika iz podjetij je prišlo najprej in najbolj intenzivno v bankah v tuji lasti, te so že konec prvega polletja 2009 imele negativne medletne stopnje rasti kreditov podjetjem, od konca 2009 njihovi krediti podjetjem padajo po medletnih stopnjah okoli 5 %. Sledile so velike domače banke, pri katerih so do začetka zadnjega četrletja 2009 medletne stopnje kreditov podjetjem še naraščale, od takrat dalje pa stagnirajo. Edini segment bank, ki je imel medletne stopnje rasti kreditov podjetjem, navkljub monotonemu umirjanju, pozitivne še vse leto 2010 (dostopni so podatki do oktobra 2010), so bile majhne domače banke, pri katerih so bile še oktobra 2010 medletne stopnje rasti kreditov podjetjem okoli 8 % (glej sliko 3.3 v »Stabilnost slovenskega bančnega sistema«, 2010, Banka Slovenije).

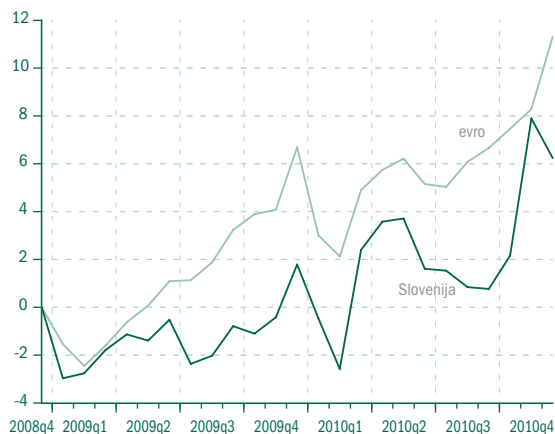
Izrazit obrat v kreditiranju podjetij dobro ilustrira tudi primerjava kreditiranja podjetij v Sloveniji in evro območju na sliki, kjer so prikazana odstotna povečanja ravni kreditov podjetjem (glede na začetek krize (2008/dec). Medtem ko je bilo kreditno napajanje podjetij v Sloveniji vse do začetka 2010 nespremenjeno (in enako kot ob začetku krize),

se je nato izboljševalo do julija 2010, ko je prišlo do obrata navzdol. Konec leta je bilo kreditno napajanje podjetij samo za 1.4 % boljše kot ob začetku krize. Napajanje podjetij v evro območju je bilo vse razdobje do konca 2010 slabše kot v Sloveniji in slabše kot ob začetku krize (konec 2010 je bilo za okoli 3 % slabše), vendar od začetka 2010 stagnira na nespremenjeni ravni.

Konec 2010 se je dinamika skupnih depozitov privatnega sektorja popravila, po 4 mesecih padanja je tako novembra kot decembra porasla. Na bolje se je obrnila rast tako depozitov prebivalstva kot podjetij. Še zlasti so se popravili depoziti podjetij. Depoziti podjetij so v Sloveniji vse do marca letos zaostajali za ravno ob začetku krize, potem so se začeli popravljati, konec leta so bili za 6 % višji kot ob začetku krize. Depoziti podjetij v evro območju so praktično celotno razdobje naraščali in konec 2010 presegli že za 11 % presegli raven ob začetku krize.

31

Raven depozitov podjetij po začetku krize



Vir: ECB; lastni izračuni

Opomba: Povečanje ravni depozitov v odstotkih ravni ob začetku krize (2008/XII).

Detajlistične obrestne mere so se decembra, tako kot že nekaj mesecev, malo spreminjale. Povečale so se le posojilne obrestne mere za kredite preko 1milijona podjetjem (sledile so povečanju posojilnih obrestnih mer za podjetja v tujini) in dolgoročne depozitne obrestne mere.

## 11. Primanjkljaj tekoče plačilne bilance tudi novembra

Novembrsko povečanje primanjkljaja tekočega računa je njegov skupni znesek povsem približalo višini iz 2010. Preseganje ugodnih saldov je v 2010 glede na 2009 koptelo..

V novembru 2010 je bi primanjkljaj tekoče plačilne bilance 68.2 milijonov €, novembra 2009 pa je presežek znašal 86.9 milijonov €. Pri tem je bil blagovni primanjkljaj 128.8 milijonov € (novembra 2009 78.8 €), storitveni presežek 72.4 milijonov € (v enakem obdobju leto prej 84.6 milijonov €), primanjkljaj v bilanci faktorjev 54.8 milijonov € (novembra 2009 je bil presežek 16.6 milijonov €), medtem ko so bili neto tekoči transferi pozitivni (43.0 milijona €), leto prej pa 64.5 milijonov €.

Po začasnih podatkih Banke Slovenije znaša primanjkljaj tekočega računa v lanskih 11 mesecih skupaj 398.6 milijonov €, v enakem obdobju leta 2009 pa 442.9 milijonov €. Primanjkljaj na tekočem računu se je v primerjavi z letom prej povečeval zaradi večjega primanjkljaja na računu blaga in manjšega presežka na računu storitev, saj je bil primanjkljaj na računih dohodkov in tekočih transferov manjši kot leto prej. Blagovni primanjkljaj je znašal 780.8 milijonov € (v 11 mesecih 2009 541.2 milijonov €), storitveni presežek 979.6 milijonov € (1044.0 milijonov €), primanjkljaj pri faktorskih dohodkih 559.2 milijonov € (leto prej 717.3 milijonov €), neto odliv tekočih transferov 38.3 milijonov € (leto prej 228.4 milijonov €); k manjšemu neto odlivu transferjev je največ prispevalo boljše črpanje EU sredstev.

#### Plačilna bilanca Slovenije mil. €

	januar - november		november	
	2009	2010	2009	2010
I. Tekoči račun	-442,9	-398,6	86,9	-68,2
1. Blago	-541,2	-780,8	-78,8	-128,8
2. Storitve	1.044,0	979,6	84,6	72,4
3. Dohodki	-717,3	-559,2	16,6	-54,8
4. Tekoči transferi	-228,4	-38,3	64,5	43,0
II. Kapitalski in finančni račun	134,9	396,4	-7,4	-221,9
A. Kapitalski račun	57,9	69,6	24,9	3,4
B. Finančni račun	77,0	326,8	-32,3	-225,3
1. Neposredne naložbe	-564,6	442,2	-89,5	263,9
2. Naložbe v vrednostne papirje	4.233,0	1.774,1	-70,9	152,3
3. Finančni derivativi	5,4	-81,2	2,9	5,5
4. Ostale naložbe	-3.763,0	-1.840,3	113,7	-630,7
5. Mednarodne denarne rezerve	166,2	31,9	11,5	-16,3
III. Neto napake in izpustitve	308,0	2,2	-79,5	290,1

Vir: Banka Slovenije



Kapitalski in finančni račun 11 mesecih kažeta na neto povečanje zadolžitev v višini 394.6 milijonov € (v enakem obdobju predlani je bilo povečanje le 134.9 milijone €). Neto priliva tujih neposrednih naložb je bilo za 442.2 milijonov €, v enakem obdobju predlani je bil približno tolikšen (454.1 milijonov €) odliv. Naložb v vrednostne papirje je bilo za 1774.1 milijonov € (predlani kar 4233.0 milijonov €), odliv po finančnih derivativih je znašal 81.2 milijonov € (predlani priliv 5.4 milijonov €), ostale naložbe pa so znašale -1840.3 milijonov € (v enajstih mesecih 2009 -3763.0 milijonov €). Mednarodne rezerve pri Banki Slovenije so v 11 mesecih porasle za 31.9 milijonov €, v enakem obdobju 2009 za 166.2 milijonov €. Statistična napaka je bila le 2.2 milijona €, leto prej kar 308.0 milijonov €.

Po podatkih decembrskega Biltena Banke Slovenije je oktobra 2010 skupni bruto zunanji dolg Slovenije znašal 42059 milijonov € (od tega javni dolg 17372 milijonov €, preostalih 24687 milijonov € zasebni dolg). Terjatve Slovenije do tujine so znašale 30513 milijonov €, tako da je bil neto zunanji dolg v konec oktobra 2010 11546 milijonov €, kar je 8 milijonov € manj kot septembra, ko je bil dosežen dosedanji maksimum. Skupne rezerve Banke Slovenije so bile konec novembra 2010 801.3 milijone €, mesec prej 747.1 milijonov €.

# ALI GRE SLOVENIJA V OBSEŽNE REFORME DELOVNE ZAKONODAJE ZARADI STATISTIČNE NAPAKE?

## Fleksibilnost in varnost na trgu dela v Sloveniji

34

Tanja Česen

### **Povzetek**

*Fleksibilna varnost je ena izmed smernic evropske politike zaposlovanja, ki uvaja ob večji fleksibilnosti delovnih razmerij tudi večjo varnost delovnih ljudi. Fleksibilnost na trgu dela merimo z oblikami nestandardne zaposlitve. Po deležu nestandardnih zaposlitev – določen čas, skrajšani delovnik, samozaposlitev – je Slovenija s 33 % tako zaposlenih blizu evropskega povprečja. Obstaja pa statistična nedoslednost: indikatorja o zaposlenosti za določen čas (11,7 %) slovenska statistika ne objavlja. Zato nekateri analitiki in akterji politike sklepajo, da je osnovni indikator fleksibilnosti zaposlenost s krajšim delovnikom. Pri tem indikatorju pa obstaja večja neskladnost statističnih indikatorjev: po Eurostatu je v Sloveniji le 3,5 % zaposlenih s skrajšanim delovnikom, po SURSu pa je takih zaposlitev 10,7 %. Ali je torej statistična napaka Eurostata razlog za obsežne reforme delovne zakonodaje? Varnost pa po drugi strani predstavljajo aktivnosti politike trga dela – storitve, pomoči in ukrepi. Evropska politika trga dela v Sloveniji še vedno ni ustrezno implementirana, po višini javnih izdatkov za politiko trga dela smo na repu evropskih držav. Če je uveljavitev fleksibilne varnosti prioriteta aktualne slovenske politike, potem je pričakovati več varnosti in uveljavitev sodobne evropske politike trga dela.*

### **Summary**

*Flexicurity initiative is part of the European employment policy guidelines that introduce more flexible labor relations together with higher security of working people. Labor market flexibility is measured with non-standard employment – fixed-term, part time, and self-employment. Non-standard employment accounts for 33 % of total employment in Slovenia and is close to the European average. But there is a statistical inconsistency: Slovenian statistics does not publish indicator on fixed-term employment at all (11,7 %). Because of that some analytics and policy actors resolve that the only indicator for flexibility might be part time employment. With this indicator there is even larger inconsistency: according to*

*the Eurostat only 3,5 % are part time employed, while by Slovenian statistics the indicator is 10,7 %. Is statistical error the main cause for the extensive labor legislation reforms? Activities of the labor market policy – services, supports and measures – on the other hand represent the security. European labor market policy is still not adequately implemented, by the public expenditure for labor market policy we are on the tail of European countries. If enforcement of flexicurity is the main priority of the current Slovenian policy, then one would expect higher security and implementation of modern European labor market policy.*

## Predgovor

35

Fleksibilna ali prožna varnost ali varna prožnost je pogosto uporabljen izraz in glavni razlog za delovne-pravne reforme. Večinoma se pod tem pojmom razume, da bi bilo treba olajšati odpuščanje zaposlenih. Poudarja se tudi, da je treba povečati zaposlenost s skrajšanim delovnikom, in razumeti je, kakor, da je to edina oblika fleksibilne zaposlenosti. Glede na to, da se uporablja tudi takrat, ko vsebinsko ni smiselno, se poraja vprašanje ali govorniki sploh poznajo pomen pojma. Naslednje vprašanje, ki se poraja, pa je, kako meriti fleksibilnost in varnost trga dela. Politiki, ki pojem v zvezi s trgom dela radi in pogosto uporabljajo, ne povedo.

## 1. Uvod

Pogosto uporabljen izraz fleksibilna ali prožna varnost ali varna prožnost (*flexibility*) predstavlja v Sloveniji glavno usmeritev aktualne politike v izhodni strategiji<sup>1</sup>. V navedenem dokumentu, v paketu delovno pravnih reform in v aktualni politiki je pogrešati potrebne aktivnosti politike zaposlovanja in politike trga dela. Skratka, glavni poudarek politike je na prožnosti, kljub v naslovu poudarjeni varnosti.

V evropski politiki zaposlovanja so prednostne druge usmeritve, npr. razvoj, kvaliteta dela, človeški kapital. Nove evropske smernice politike zaposlovanja (oktober 2010) vključujejo sledeče aktivnosti politike: rast zaposlenosti moških in žensk, zmanjševanje brezposelnosti in promocija kvalitete delovnih mest; razvoj izobražene delovne sile skladno s potrebami trga dela in promocija vseživljenjskega učenja; izboljšanje kvalitete izobraževanja in rast izobraževanja na tretji stopnji; promocija družbenega vključevanja in preprečevanje revščine.

V Sloveniji evropska politika zaposlovanja in evropska politika trga dela še zdaj nista ustrezno implementirani. Na področju politike zaposlovanja niso uveljavljeni pravi ukrepi

<sup>1</sup> Slovenska izhodna strategija 2010-2013, poglavje 3. Krepitev elementov varne prožnosti.

in aktivnosti politike ne gredo v pravo smer. Zaradi neznanja prihaja do pojmovne zmede in se očitno napačno razume, da je politika zaposlovanja to, kar dela Zavod RS za zaposlovanje (ZRSZ). Če pride vprašalnik iz EU o aktivnem staranju, naj bi se v odgovoru ne pisalo o programih ZRSZ za starejše brezposelne; če pride vprašalnik o spodbujanju zaposlovanja mladih, naj se ne piše o programih za mlade brezposelne, ampak o aktivnosti politike za mlade. Podobno je tudi z novimi zakoni, npr. Zakon o urejanju trga dela je bil dobra priložnost za implementacijo evropske politike trga dela, pa je ni uvedel, kljub pravočasnim in pogostim strokovnim opozorilom. Na sestanke strokovnih komisij za zaposlovanje v Bruselj in v Evropi naj bi hodile strokovno kompetentne osebe in ne razni turistični vodiči, biologi, kemiki. Iz javnih nastopov in dokumentov je jasno, da tudi aktualni politiki, ki na pomembnih sestankih v EU o evropski razvojni strategiji govorijo o socialni politiki ali o 'ekonomiji in sociali' namesto o politiki zaposlovanja, očitno o evropski politiki zaposlovanja nič ne vedo, ne razumejo in govorijo stvari 'out-of-focus'. Država naj opravlja svoje osnovno delo, v krizi na trgu dela naj bi denarno pomagala delavcem, ki ne prejmejo plač in so lačni, naj jih ne pošilja po pomoč na dobrodельne organizacije. V razvitih evropskih državah, ki imajo že dolgo izkušnje z anomalijami kapitalizma in slabimi delodajalci, je to dobro urejeno. Če delodajalec odpove, je država tista, ki zaščiti presežne delavce z nadomestilom izgube dohodka. Za zaščito osnovnih človekovih pravic in pravic delavcev je že skrajni čas.

## 2. Fleksibilna varnost v evropski politiki zaposlovanja

Danski model fleksibilne varnosti (*flexi-curity – flexibility in security*) so oblikovali v okviru reform trga dela v devetdesetih letih v času visoke in rastoče brezposelnosti. Model ni nekaj novega, ampak je osnovan na danski tradicionalno fleksibilni ureditvi trga dela. Nova v modelu pa je aktivna vloga države kot tretjega partnerja v družbenem dialogu, ki poskrbi za varnosti in 'aktivacijo' delavcev, ki zgubijo delo. Danski so leta 1994 prvi v Evropi uvedli aktivno politiko trga dela za zmanjšanje brezposelnosti. Danski model fleksibilne varnosti je bil doslej uspešen, saj so imeli visoko stopnjo varnosti in nizko brezposelnost. Vendar je treba vedeti, da je model t.i. zlatega trikotnika zelo drag, Danska je leta 2008 za politiko trga dela potrošila 2,4 % BDP (Slovenija 0,4 %) in to v času nizke brezposelnosti 3,3 %. Zaradi visokih izdatkov za politiko trga dela ima Danska visoke davke. Kljub doslej uspešnemu modelu pa je na Danskem v krizi v letu 2009 brezposelnost porasla na 6 %.

Danski model fleksibilne varnosti je začela od leta 2000 dalje vključevati v vse svoje osnovne razvojne dokumente politike zaposlovanje tudi Evropska komisija. V Lizbonski agendi<sup>2</sup> iz leta 2000 so v okviru razvoja politike zaposlovanja opredeljena ključna področja,

2 »Giving higher priority to lifelong learning ... by exploiting the complementarity between lifelong learning and adaptability through flexible management of working time and job rotation.« Lisbon European Council, Presidency conclusions, 23-24.03.2000

med njimi je dana večja prioriteta vseživljenjskemu učenju, in sicer z »izkoriščanjem komplementarnosti med vse življenjskim učenjem in prilagodljivostjo s fleksibilnim upravljanjem delovnega časa in menjavanjem služb.«

Na osnovi usmeritev Lizbonske agende, ki opredeljujejo razvoj EU do leta 2010, je Evropska komisija sprejela prve letne Smernice politike zaposlovanja držav članic za leto 2001<sup>3</sup>. V smernicah zaposlovanja je med drugim povečanja zaposlenosti spodbujanje samo-zaposlovanja in v okviru spodbujanja prilagodljivosti podjetij in zaposlenih med drugim poudarjajo »... Modernizacijo organizacije dela vključno s fleksibilnimi oblikami dela, da bi podjetja postala bolj produktivna in konkurenčna, z doseganjem ravnovesja med fleksibilnostjo in varnostjo, in rastjo kvalitete dela.« Države članice so se zavezale, da bodo v delovni zakonodaji opredelile bolj fleksibilne oblike dela, pri tem bodo zagotovile ljudem primerno varnost zaposlitve.

37

Smernice politike zaposlovanja<sup>4</sup> za leto 2002 so povzele navedene usmeritve iz prejšnjega leta, s tem, da so poudarile, da bi morala podjetja postati ne samo bolj produktivna in konkurenčna, pač pa se bolje prilagajati industrijskim spremembam.

Novost smernic politike zaposlovanja<sup>5</sup> za leto 2003 je bila v tem, da so bili opredeljeni trije splošni cilji: polna zaposlenost, izboljšanje kvalitete in produktivnosti dela ter družbena kohezija in vključevanje. Prednostne usmeritve politike zaposlovanja (2003 in 2004) so bile opredeljene v desetih smernicah, tretja smernica se je nanašala na fleksibilnost. V tretji smernici je bila opredeljena promocija prilagodljivosti in mobilnosti delavcev in podjetij na trgu dela, upošteva fleksibilnost in varnost zaposlitve ter dialog s socialnimi partnerji.

3 »The social partners are invited to negotiate and implement at all appropriate levels agreements to modernize the organization of work, including flexible working arrangements, with the aim of making undertakings productive and competitive, achieving the required balance between flexibility and security, and increasing the quality of jobs. Subjects to be covered may, for example, include the introduction of new technologies, new forms of work and working time issues such as the expression of working time as an annual figure, the reduction of working hours, the reduction of overtime, the development of part-time working, access to career breaks, and associated job security issues.« Guidelines for Member States' employment policies for the year 2001, Council decision, 19.01.2001

4 »The social partners are invited to negotiate and implement at all appropriate levels agreements to modernise the organization of work, including flexible working arrangements, with the aim of making undertakings productive, competitive and adaptable to industrial change, achieving the required balance between flexibility and security, and increasing the quality of jobs... « Guidelines for Member States' employment policies for the year 2002, Council decision, 18.02.2002

5 »Member States will facilitate the adaptability of workers and firms to change, taking account of the need for both flexibility and security and emphasizing the key role of the social partners in this respect. Member States will review and, where appropriate, reform overly restrictive elements in employment legislation that affect labor market dynamics ... and undertake other appropriate measures to promote: diversity of contractual and working arrangements, including arrangements on working time, favoring career progression, a better balance between work and private life and between flexibility and security...« Guidelines of the employment policies of Member States', Council decision, 22.07.2003

**Smernica 3.** Promocija prilagodljivosti in mobilnosti na trgu dela vsebuje aktivnosti:

- 1) spodbujanje raznolikosti delovnih pogojev, vključno s fleksibilnim delovnim časom, spodbujanjem razvoja kariere, ravnovesjem med delom in družino, ter ravnovesjem med fleksibilnostjo in varnostjo,
- 2) vključevanje manj izobraženih v izobraževanje,
- 3) izboljšanje delovnih pogojev, vključno boljše zdravje in varnost pri delu,
- 4) oblikovanje inovativnih oblik organizacije dela,
- 5) preglednost prostih delovnih mest – do leta 2005 na evropski ravni.

38

Države članice EU so se obvezale, da bodo pregledale delovno zakonodajo in reformirale restriktivna določila, ki ovirajo dinamiko na trgu dela in spodbujale raznolikost delovnih in pogodbenih ureditev, vključno z ureditvijo delovnega časa, podporo profesionalni karieri, boljšim ravnovesjem med delovnim in privatnim življenjem, med fleksibilnostjo in varnostjo zaposlitve.

Smernice zaposlovanja za leto 2004 so bile nespremenjene, razen v določilu, da smernice iz leta 2003 veljajo tudi za nove države članice EU. V letu 2005 je, na osnovi evalvacije uresničevanja usmeritev Lizbonske agende do leta 2010 in zaradi nedoseganja ciljev, prišlo do njene temeljite revizije. Novost je ugotovitev, da bo lahko doseči '*rast in delovna mesta*' le z usklajenim delovanjem politike zaposlovanja z ekonomsko politiko. Tako so nastale »Integrirane smernice za rast in zaposlitev«<sup>6</sup> 2005-2008, ki so v enem dokumentu združevale smernice makroekonomske politike (smernice 1-6), mikroekonomske politike (smernice (7-16) in politike zaposlovanja (smernice 17-24). Z integriranimi smernicami je evropska politika zaposlovanja ob ekonomski politiki postala osrednja razvojna politika s ciljem '*več in boljših zaposlitev*.'

V Evropskih smernicah<sup>7</sup> politike zaposlovanja 2005-2008 so opredeljeni trije splošni cilji: polna zaposlenost, izboljšanje kvalitete in produktivnosti dela ter krepitev socialne in teritorialne kohezije. Osnovne prioritete so naslednje:

- 1) Vključiti in zadržati v zaposlitev več ljudi, povečati ponudbo dela, modernizirati sisteme socialne zaščite (smernice 17-20),
- 2) Izboljšati prilagodljivost delavcev in podjetij (smernici 21-22)
- 3) Povečati investicije v človeški kapital z izobraževanjem in strokovnim znanjem (smernice 23-24).

V vse bolj globalnem gospodarstvu in ob razvoju novih tehnologij imajo delavci in podjetja priložnost in dolžnost prilagajanja. V okviru druge prioritete politike zaposlovanja je poudarek na večji fleksibilnosti podjetij, da bi lahko reagirala na nenadne spremembe v povpraševanju, da bi se prilagajala novim tehnologijam, bila inovativna in ostala

<sup>6</sup> Integrated Guidelines for Growth and Jobs, 2005, <http://europa.eu.int/growthandjobs>

<sup>7</sup> Guidelines of the employment policies of the Member States', Council decision, 12.07.2005

konkurenčna. Odgovarjati morajo na naraščajoče zahteve po kvaliteti dela, se soočiti s staranjem prebivalstva in vse manj mladih začetnikov. Ljudje se morajo po drugi strani tudi prilagajati spremembam v gospodarstvu, vključno z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij in spremembam v njihovem delovnem statusu ter biti pripravljeni za vse življenjsko izobraževanje. Geografska mobilnost je tudi potrebna, da bi lahko imeli ljudje dostop do zaposlitvenih možnosti in tudi v okviru držav EU.

Smernica 21 v evropski politiki zaposlovanja glasi: Promocija fleksibilnosti povezane z varnostjo zaposlitve, ob zmanjševanju segmentacije na trgu dela, ob upoštevanju vloge socialnih partnerjev, s prilagajanjem delovne zakonodaje, z raznovrstnimi oblikami pogodb in delovno ureditvijo, ... s promocijo inovativnih in prilagodljivih oblik organizacije dela, spodbujanjem spremembe v poklicnem statusu, vključno usposabljanje, samo zaposlovanje in geografsko mobilnost.

39

Evropska komisija je na seji sveta EU dne 23/24 marca 2006 ob ponovni obravnavi »Lizbonske strategije za zaposlitve in rast« med posebnimi področji, ki zahtevajo prioritarno akcijo do konca leta 2007 poleg povečanih investicij v znanje in inovacije, spodbujanjem poslovnih potencialov, uvrstila tudi povečanje zaposlitvenih priložnosti. Rast zaposlenosti ostaja med najvišjimi prioriteta. V tem okviru je potrebno v nacionalnih programih reform opredeliti obsežno strategijo za večjo prilagodljivost delavcev in podjetij. V tem kontekstu je ključni izziv ravnovesje med fleksibilnostjo in varnostjo zaposlitve. Evropska komisija bo skupno z državami članicami razvila niz splošnih principov o fleksibilnosti in varnosti zaposlitve s ciljem doseči bolj odprte in dostopne trge dela in produktivna delovna mesta.

Smernice politike zaposlovanja 2008-2010 so vključile koncept fleksibilne varnosti med osnovne cilje: polna zaposlenost, izboljšanje produktivnosti in kvalitete dela, ekonomska, družbena in regionalna kohezija. V okviru cilja polne zaposlenosti je navedeno, da je ključnega pomena uvedba integriranega koncepta fleksibilne varnosti. Politika fleksibilne varnosti se istočasno nanaša na fleksibilnost trga dela, organizacijo dela in delovna razmerja, usklajevanje delovnega in zasebnega življenja, ter tudi varnost zaposlitve in socialna varnost. O fleksibilni varnosti govori ista smernica 21, ki spodbuja fleksibilnost v povezavi z varnostjo zaposlitve.

Smernico 21 je EU razvila v samostojni pobudi - fleksibilna varnost, t.j. fleksibilen trg dela in dohodkovna varnost. Predstavlja odgovor na dilemo, kako povečati konkurenčnost in ohraniti evropski socialni model. Razlog za iniciativo je boljše prilagajanje ljudi in podjetij na vpliv globalizacije in tehničnega napredka. Koncept vsebuje: fleksibilne in zanesljive delovne pogodbe, vseživljenjsko učenje, aktivno politiko trga dela in moderen sistem socialne varnosti – pomoči politike trga dela.

### 3. Analiza in indikatorji fleksibilnosti trga dela in delovne mobilnosti v Sloveniji

Za spremljanje izvajanja evropske politike zaposlovanja in analize trgov dela v državah članicah je EMCO delovna skupina za indikatorje oblikovala indikatorje trga dela. Fleksibilnost trga dela merimo z evropskim indikatorjem nestandardnih oblik dela (*non-standard employment*) – raznovrstnih pogodbenih in delovnih ureditev (*diversity of working and contractual arrangements*). Indikator prikazuje relativno število delovni aktivnih s skrajšanim delovnikom, po pogodbah za določen čas in samozaposlene v primerjavi z delovno aktivnim prebivalstvom.

40

Delovno aktivno prebivalstvo, ki dela s **skrajšanim delovnikom**,<sup>8</sup> je v Sloveniji najbolj znan in v posameznih analizah in dokumentih edini podatek o fleksibilnosti. Slovenska statistika izračunava in objavlja le podatke o zaposlenosti s skrajšanim delovnikom, ne objavlja pa zaposlenosti po pogodbah za določen čas. V rezultatih ankete o delovni sili SURS upošteva število delovnih ur - meja je <36 opravljenih delovnih ur tedensko - podobno (<35 ur) tudi v številnih drugih evropskih državah.

Slovenski statistični podatki iz ankete o delovni sili (ADS) v letu 2009 prikazujejo, da v Sloveniji 10,7 % delovno aktivnih dela s skrajšanim delovnikom. Vrzel med moškimi in ženskami je velika: 8,5 % moških in 13,4 % žensk dela s skrajšanim delovnikom. V primerjavi z letom 2008 se je stopnja povečala za 1,5 odstotno točko, pri ženskah celo 1,7 odstotno točko. Opazen je večji porast leta 2004, sicer je časovna serija stopenj zaposlenosti v obdobju 2004-2008 relativno stabilna. Delo s skrajšanim delovnikom je najbolj pogosto med ženskami, mladimi in med starejšimi zaposlenimi, ki zaradi zdravstvenih razlogov ne morejo več delati polnega delovnika.

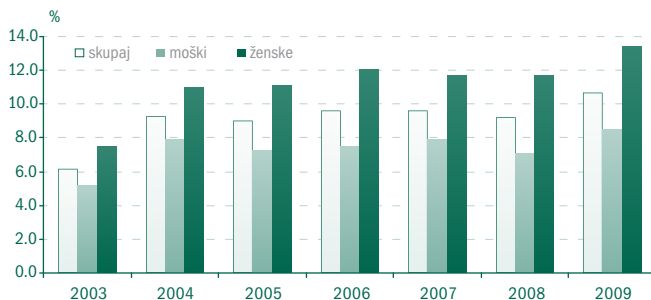
Pri tem indikatorju je pomembno opazovati prostovoljno in neprostovoljno delo. Kot deviacijo na trgu dela je treba upoštevati neprostovoljno delo, ne pa z raznimi ukrepi celo spodbujati delo s skrajšanim delovnikom (npr. Zakon o malem delu). V ZDA delo s skrajšanim delovnikom obravnavajo kot obliko pod-zaposlitve (*under employment*) in ga prištevajo k stopnji brezposelnosti. V Sloveniji polovica ljudi dela s skrajšanim delovnikom neprostovoljno, ker ne najdejo dela s polnim delovnikom.

<sup>8</sup> Delo s krajšim delovnikom se nanaša na glavno zaposlitev. Po metodologiji LFS Eurostat upošteva odgovor anketiranca na vprašanje ali je zaposlen s polnim ali delnim delovnikom. Slovenija pa pri tem indikatorju upošteva odgovor na vprašanje o številu delovnih ur, kjer je meja 35 ur tedensko.

Vir: Eurostat, LFS Methodology and definitions. [http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/employment\\_unemployment\\_lfs/methodology/definitions](http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/employment_unemployment_lfs/methodology/definitions)



Slika 1  
Zaposleni s skrajšanim delovnikom, Slovenija v %



Vir: SURS ADS

41

Evropska statistika je za Slovenijo izračunala drugačno 3,5 % stopnjo<sup>9</sup>, ki je trikrat nižja od slovenskega indikatorja. Razlika med slovensko in evropsko stopnjo omaja zaupanje v zanesljivost statističnih podatkov in indikatorjev. Upati je, da ta evropski statistični izračun ni vplival na hitenje aktualne politike s paketom reform trga dela in delovne zakonodaje z osnovnim ciljem povečanja fleksibilnosti.<sup>10</sup> Posledica napačnega razumevanja so napačne aktivnosti in morda tudi ideja o malem delu.

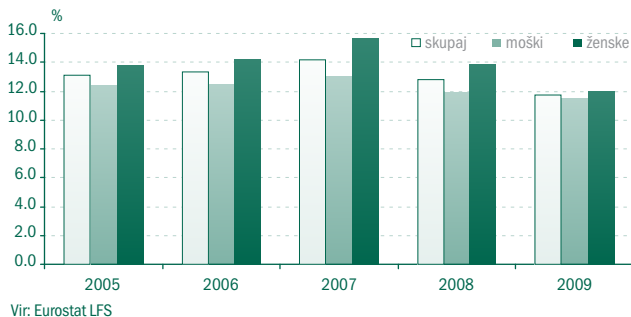
Indikator 'stopnja zaposlenosti s skrajšanim delovnikom' bi bilo potrebno analizirati podrobneje po spolu in po starostnih skupinah. Vendar uradna statistika objavlja le podatke po spolu, podobno objavlja tudi Eurostat, ker je osnovni namen le mednarodna primerljivost in ne poglobljena analiza. Podrobnejši prikaz indikatorja po petletnih starostnih skupinah, spolu in po razlogih (izobraževanje, družina, bolezen, prostovoljno, idr.) je omogočal LMIS informacijski sistem indikatorjev trga dela na MDDSZ, ki pa je zaradi nerazumevanja že dve leti blokiran. S tem so bile onemogočene nujno potrebne bolj podrobne analize trga dela v kriznem času.

Druga oblika fleksibilne zaposlitve je **delo po pogodbah za določen čas** – koncept začasnih zaposlitev. Med delovno aktivnimi leta 2009 jih je 11,7 % delalo po pogodbah za določen čas. Razlike med spoloma so v tem primeru zelo majhne; 11,5 % moških in 12 % žensk. V opazovanem obdobju je trend zmanjševanja te oblike zaposlitev, kar dokazuje večjo fleksibilnost in je očitno, da so v krizi ti zaposleni najprej izgubili delo. Delo za določen čas je prevladujoča oblika zaposlitve mladih. Tudi med skromnim številom prostih delovnih mest 16,1 % v primerjavi s številom brezposelnih jih je kar 78 % za delo za določen čas.

<sup>9</sup> Vira: Eurostat, portal Statistics, Labour market, in European Commission DG Employment: Indicators for monitoring the Employment Guidelines and indicators for employment analysis 2010, compendium, 20.07.2010.

<sup>10</sup> Krepitev elementov varne prožnosti, Slovenska izhodna strategija 2010-2013, Vlada, februar 2010.

Slika 2  
Zaposleni po pogodbi za določen čas, Slovenija, v %

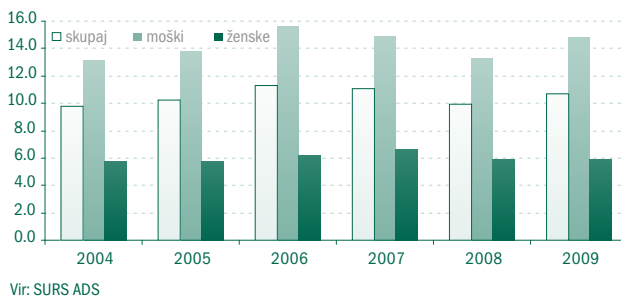


42

Podatkovni vir za indikator zaposlenost po pogodbah za določen čas je evropska statistika Eurostat, ker slovenska statistika ne objavlja te informacije iz ankete o delovni sili (ADS). Zato prihaja pri oblikovalcih politike do napačne percepcije, da merimo fleksibilnost le z indikatorjem stopnja zaposlenosti s krajšim delovnikom. Največja je intenzivnost te oblike zaposlitve med ženskami do 29 let.

Tretja oblika fleksibilne zaposlitve so **samozaposleni**. Med samozaposlene sodijo po evropski metodologiji osebe, ki delajo za zaslužek v lastnem poslu, strokovni praksi ali na kmetiji. Po slovenski statistični metodologiji med samozaposlene sodijo: samostojni podjetniki posamezniki, osebe, ki opravljajo poklicno dejavnost (npr. odvetniki, samostojni raziskovalci, kulturniki, duhovniki itd.) in kmetje.

Slika 3  
Samozaposleni, Slovenija, v %

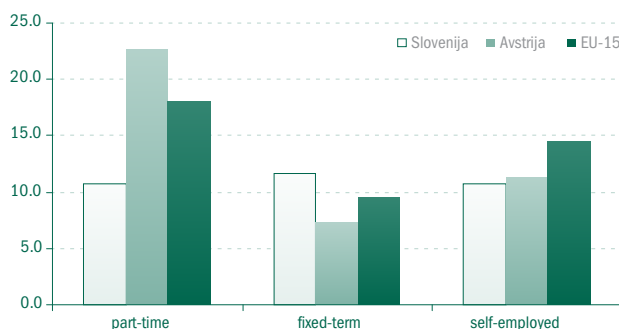


Samozaposlenih je 10,7 % delovno aktivnih oseb, 14,8 % moških in 5,8 % žensk. Stopnja samozaposlenosti se v opazovanem obdobju giblje med 10-11 %, med njimi jih 8,4 % dela s skrajšanim delovnikom. Iz podatkov LMIS po starostnih skupinah je to oblika fleksibilne zaposlitve, ki je značilna za starejše moške. Vse bolj pa se pojavlja kot oblika zaposlitve mladih v določenih poklicih, ker ne najdejo redne zaposlitve. Spodbujanje samozaposlitve mladih, ki nimajo delovnih izkušenj, ni najbolj smiselno in je predvsem zmanjševanje brezposelnosti mladih diplomantov; bolj ustrezno bi bilo zaposlitveno svetovanje in posredovanje bolj kvalitetne zaposlitve mladini.

V nestandardnih oblikah zaposlitve dela v Sloveniji<sup>11</sup> kar tretjina 33,1 % delovno aktivnih oseb. V primerjavi z EU in Avstrijo je v Sloveniji relativno manj zaposlenih s skrajšanim delovnikom, več pa po pogodbah za določen čas, samozaposlenih pa je približno toliko kot v Avstriji.

43

Slika 4  
Nestandardne oblike zaposlitve, 2009, v %



Vir: SURS, Eurostat

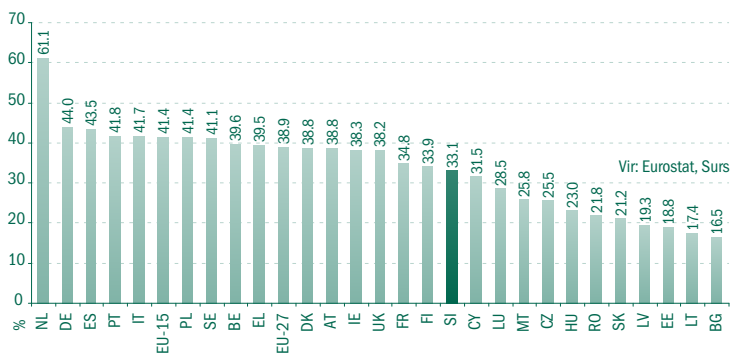
Mednarodna primerjava fleksibilnosti trga dela z državami EU postavlja Slovenijo po fleksibilnosti trga dela med Francijo in Finsko ter Ciper in Luksemburg. Najvišjo stopnjo fleksibilnosti zaposlitev imajo na Nizozemskem, v Nemčiji in v Španiji. Na Nizozemskem in v Nemčiji predvsem zaradi visoke stopnje zaposlitve s skrajšanim delovnikom, predvsem žensk, medtem ko v Španiji in Portugalski prevladuje delo po pogodbah za določen čas, zaradi sezonske narave dejavnosti (turizem in kmetijstvo).

Razlike so največje v stopnji zaposlenih s skrajšanim delovnikom (SLO 10,7 %, EU 15,1 %) in samozaposlenih (SLO 10,7 %, EU 14,9 %), medtem ko je zaposlenih po pogodbah za določen čas v Sloveniji relativno več kot v EU (SLO 11,7 %, EU 9,7 %).

<sup>11</sup> Zakon o delovnih razmerjih (ZDR, 1.1.2003) zajema oblike fleksibilnosti dela: delo za določen čas (53. člen), delo s skrajšanim delovnim časom (64. člen), opravljanje dela na domu (67. člen).

Značilnost je, da več žensk dela s skrajšanim delovnikom in po pogodbah za določen čas, medtem ko je več moških samozaposlenih. Po starostnih skupinah je med mlajšimi pogostejša oblika zaposlitev za določen čas, medtem ko je med starejšimi delavci več zaposlitve s skrajšanim delovnikom. Zaposlitev za določen čas prevladuje pri mladih do 24 let starosti in predvsem pri mladih zaposlenih ženskah. V časovni primerjavi se relativno povečuje zaposlenost s skrajšanim delovnikom.

Slika 5  
Nestandardna oblike zaposlitve, države EU, 2009, v %



44

V okviru evropske ankete merimo **indikator tranzicije med statusi na trgu dela**, in sicer zaposlenost za nedoločen in za določen čas, samozaposlenost, brezposelnost in neaktivnost. Večina zaposlenih za nedoločen čas je imelo po enem letu enak status, med zaposlenimi za določen čas jih je polovica imela enak status, tretjina pa je imela zaposlitev za nedoločen čas. Med samozaposlenimi jih je imelo po enem letu dve tretjini enak status, četrtnina pa jih je bila zaposlenih za nedoločen čas. Med brezposelnimi jih je bila polovica še brezposelnih, četrtnina zaposlenih – od tega dve tretjini za določen čas, petina pa jih je bila neaktivnih. Med neaktivnimi je ostala večina neaktivnih.

Tabela 1:  
Tranzicija med statusi na trgu dela v Sloveniji (osebe 15-64 let), v %

Status 2007 → Status 2006 ↓	Zaposleni- stalno	Zaposleni- začasno	Samoza- posleni	Brezpo- selni	Neaktivni
Skupaj	49	8	5	8	31
Zaposleni - stalno	91	5	2	1	2
Zaposleni - začasno	36	52	2	8	2
Samozaposleni	24	5	63	3	5
Brezposelni	8	16	2	54	20
Neaktivni	2	3	1	4	90

Vir: Eurostat, EU-SILC

Drugi pojem v kontekstu prilagodljivosti je **mobilnost delovne sile**, ki vključuje mobilnost ljudi v prostoru, med poklici, med službami, itd. Za mobilnost v prostoru imamo statistične podatke in indikatorje, mobilnost med poklici in med službami pa lahko le ocenimo na osnovi posrednih informacij.

**Geografska mobilnost** zaposlenih v Sloveniji se je obdobju od leta 2000 do leta 2009 povečala od 40 % na 49 %, to pomeni, da se 49 % zaposlenih in samozaposlenih dnevno vozi na delo v drugo občino. Geografska mobilnost je enakomerna pri obeh spolih, 49,5 % pri moških in 48 % pri ženskah, v tem obdobju se je bolj povečala pri ženskah.

**Mobilnost zaposlenih med službami** lahko ocenimo posredno na osnovi podatkov o prostih in zasedenih delovnih mestih.<sup>12</sup> Oktobra 2010 je bilo 17.422 prostih delovnih mest, kar je sicer 11 % več kot leto prej, vendar 12 % manj kot oktobra 2008. Skupno število prostih delovnih mest v obdobju januar - oktober 2010 je bilo 3 % nižje kot leto prej, ter kar 32 % nižje kot leta 2008, pred začetkom krize. Oktobra 2010 je bilo 2,2 % prostih v primerjavi z zasedenimi delovnimi mesti, skupno število prostih delovnih mest je v letu 2010 predstavljalo po oceni 21 % zasedenih delovnih mest. Število zasedenih delovnih mest (800 tisoč) se še zmanjšuje, najbolj se zmanjšuje v predelovalni industriji in gradbeništvu, povečuje pa se v strokovnih storitvah.

**Anketa o fleksibilnosti trga dela**<sup>13</sup> nudi dopolnilne kvalitativne informacije. Namen ankete (na osnovi evropske metodologije) je bil oceniti pripravljenost zaposlenih sprejeti delo v manj ugodnih delovnih razmerah in v netipičnih oblikah ter v kolikšni meri vpliva pri tem na njihovo odločitev višina plače. Vprašanja so se nanašala na različno dolžino delovnega časa, pogostnost nočnega dela, nadurnega dela, dela v izmenah in ob praznikih ter na njihovo brezposelnost v preteklosti.

Osnovne ugotovitve ankete o fleksibilnosti trga dela v Sloveniji so naslednje:

- 91 % zaposlenih s polnim delovnim časom ne želi delati s skrajšanim delovnikom,
- 38 % zaposlenih se je izobraževalo v zadnjih 12 mesecih,
- 13 % zaposlenih dela redno in 43 % dela občasno nadurno delo,
- 32 % zaposlenih dela redno dela in 4 % dela občasno dela v izmenah,
- 15 % zaposlenih bi sprejelo nedeljsko delo, 32 % delo ob sobotah in 30 % nočno delo za višje plačilo oziroma dodaten prosti čas,
- 84 % zaposlenih je pripravljenih sprejeti delo bolj zgodaj zjutraj ali bolj pozno zvečer za višje plačilo oziroma dodaten prosti čas,
- 57 % zaposlenih je pripravljenih za delo, kadarkoli bi zahteval delodajalec za višje plačilo oziroma dodaten prosti čas,

<sup>12</sup> Prosto delovno mesto je definirano kot delovno mesto na novo ustvarjeno, nezasedeno ali takšno, ki bo kmalu postalo prosto, za katero delodajalec aktivno išče primerne kandidata izven podjetja in ki bo zasedeno takoj ali v bližnji prihodnosti. Vir: Prosta delovna mesta, ZRSZ, SURS, 25.11.2010

<sup>13</sup> Vir: Anketa o fleksibilnosti trga dela, junij 2004, SURS Statistične informacije št. 246 / 2005

- 69 % zaposlenih je pripravljeni delati več ur za večjo plačo,
- 57 % zaposlenih se dnevno vozi na delo več kot 6 km od doma,
- 21 % zaposlenih porabi za vožnjo na delo od 1-2 uri dnevno,
- 74 % zaposlenih je pripravljen sprejeti novo delo, čeprav bi se bilo treba voziti na delo dalj časa,
- 32 % zaposlenih je pripravljen preseliti se v drug kraj, če bi našli novo delo,
- 66 % brezposelnih želi delo s polnim delovnikom,
- 95 % brezposelnih se je pripravljen voziti na delo,
- 41 % brezposelnih je pripravljen preseliti se v drug kraj, če bi našli delo.

46

#### 4. Varnost na trgu dela

Varnost zaposlitve ima dva vidika: nadaljevanje zaposlitve – zaposlitvena varnost in v primeru izgube zaposlitve možnost hitro najti drugo zaposlitev – zaposljivost. Pri prehodu iz brezposelnosti v zaposlenost je pomembno učinkovito posredovanje dela institucij zaposlovanja ter obseg in učinkovitost aktivnosti politike trga dela.

Varnost zaposlitve pri delodajalcu je delno zagotovljena z odpovednimi roki in z odpravninami, ki so odvisne od trajanja zaposlitve. V času odpovednega roka ima zaposleni možnost poiskati drugo zaposlitev, odpravnina pa je nagrada za preteklo delo in prvo nadomestilo izgube dohodka. Če odpuščen delavec hitro najde drugo delo, ne potrebuje nadomestila za brezposelnost. Z odpravnino je zaščiten delavec in tudi delodajalec, da bivši zaposleni ne odide takoj h konkurenci. V primeru, če sam hitro ne najde drugega dela, pa je država tista, ki mora na osnovi evropskih standardov (Evropska socialna listina) poskrbeti za ljudi, ki izgubijo delo.

Za merjenje varnosti zaposlitve bi lahko uporabili naslednje indikatorje: odpovedni rok, odpravnina, višina nadomestila za brezposelnost v primerjavi s povprečno plačo, delež sredstev za politiko trga dela (LMP) v BDP, vključevanje brezposelnih v LMP.

V Sloveniji je minimalni odpovedni rok 30 dni (92. člen ZDR), s pogodbo dogovorjeni pogodbeni rok je lahko daljši, vendar pa ne more biti daljši od 150 dni. V številnih industrializiranih državah merijo fleksibilnost trga dela le s tem indikatorjem. Slovenija sodi z minimalnim odpovednim rokom (30 dni) med bolj fleksibilne države.

Popularni danski '*flexicurity*' model trga dela<sup>14</sup> - zlati trikotnik med fleksibilnostjo dela, aktivacijo in blaginjo, je nastal z dansko reformo trga dela, ki jo je izvedla socialno demokratska vlada leta 1994. Temelj sistema je visoka fleksibilnost, s tem se delodajalce

razbremeniti skrbi za presežne delavce. Po drugi strani pa je značilna visoka zaščita brezposelnih in visoko nadomestilo izgube dohodka. Brezposelne osebe prejmejo nadomestilo za brezposelnost v višini 90 % njihove plače od prvega dne do največ štirih let od nastanka brezposelnosti. Vsi dolgoročno brezposelni pa imajo obveznost vključiti se v aktivne ukrepe politike trga dela. Danski model fleksibilne varnosti je vključen v evropske smernice zaposlovanja, zelo popularen je postal tudi med akterji politike v Sloveniji. Vendar je treba vedeti, da je to zelo drag model, potrebno je investirati znatno več proračunskih sredstev v politiko trga dela.

Politika trga dela predstavlja varnost za presežne delavce in brezposelne. Visoka fleksibilnost na trgu dela je v korist delodajalcev in povzroči visoke javne izdatke za varnost – za politiko trga dela. V primeru izgube zaposlitve je namreč država tista, ki mora poskrbeti za nadomestilo izgube dohodka presežnih delavcev in brezposelnih.

47

V Sloveniji evropski koncept ni implementiran in politika trga dela ni razvita. Podatki Eurostat prikazujejo tudi zelo nizko raven javnih izdatkov za politiko trga dela v Sloveniji, drugi, še večji problem pa je njihova (ne)učinkovitost.

Delež izdatkov za politiko trga dela v Sloveniji 0,45 % BDP je med najnižjimi v Evropi in je 3,7-krat nižji kot v EU-15 (Vir: Eurostat, leto 2008). Podobno je med najnižjimi tudi povprečni izdatek 2.131 € (PPS) na osebo, ki želi delati,<sup>15</sup> le-ta je 3,3-krat nižji od evropskega povprečja. Povprečno namenijo države EU za politiko trga dela javna sredstva v višini 1,7 % BDP in 7.018 € (PPS) je povprečni znesek na osebo, ki želi delati. Slovenija v primerjavi z EU nameni za politiko trga dela trikrat manj sredstev, delež v BDP se je v letih 2007 in 2008 znižal na 0,4 % od 0,7 % leta 2005. Po vrstah aktivnosti politike trga dela je Slovenija leta 2008 namenila 0,27 % BDP za pomoči, 0,09 % BDP za ukrepe in 0,09 % BDP za storitve.

Nadpovprečno za politiko trga dela namenijo: Belgija (3,3 % BDP), Španija (2,5 %), Danska (2,4 %), Nizozemska (2,3 %), Finska in Irska (2,1 %), Francija (2 %), Nemčija (1,9 %) in Avstrija (1,8 %). Danski model flexicurity je torej zelo drag.

**Pomoči politike trga dela** predstavljajo denarno nadomestilo izgube dohodka zaradi izgube zaposlitve. V Sloveniji je med pomočmi le nadomestilo za brezposelnost, medtem ko ni posluha za uvedbo denarne pomoči za presežne delavce in delavce, ki ne prejmejo plač zaradi insolventnosti in/ali gospodarskih težav delodajalca. V ta namen bi bilo treba organizirati samostojen sklad ter uvesti nov prispevek delodajalcev. Treba bi bilo uvesti tudi pomoči za predčasno upokožitev starejših presežnih delavcev in brezposelnih, ki jih poznajo vse razvite zahodno evropske države. Verjetnost, da bodo starejši presežni delavci

<sup>15</sup> Evropska metodologija ankete o delovni sili (LFS) vključuje med osebe, ki želijo delati brezposelne in osebe, ki želijo delati, vendar dela v času izvajanja ankete zaradi različnih razlogov ne iščejo.

in brezposelni uspešni pri iskanju dela, je zelo majhna. Namesto tega pa jim je politika z Zakonom o urejanju trga dela in Pokojninskim zakonom še dodatno otežila pogoje za upokojitev.

Leta 2008 so države EU-15 in EU-27 namenile za pomoči LMP povprečno 1 % BDP, 4.225 € (PPS) oziroma 3.625 € (PPS) povprečno na osebo, ki želi delati. V Sloveniji so bili izdatki za pomoči 0,27 % BDP ali povprečno 1.279 € (PPS) na osebo, kar je med najnižjimi v Evropi; v Belgiji so potrošili povprečno 10-krat več, na Danskem pa 7-krat več. Nadpovprečni znesek pomoči imajo naslednje države: Belgija, Nizozemska, Luksemburg, Irska, Danska, Finska, Francija, Avstrija, Španija, Nemčija.

48

Med pomočmi predstavljajo 90 % nadomestila in pomoči za brezposelnost, 10 % pa pomoči za zgodnjo upokojitev. Med evropskimi državami namenijo največ pomoči za zgodnjo upokojitev Belgija, Danska, Finska, Slovaška, Avstrija in Luksemburg. Z Avstrijo ima slovensko ministrstvo pogodbo o sodelovanju na področju trga dela in bi lahko v tem okviru proučili tudi dobro prakso pri pomočeh za zgodnjo upokojitev.

**Storitve politike trga dela** predstavljajo osnovne in individualizirane aktivnosti javnih institucij za zaposlovanje, namenjene brezposelnim, presežnim delavcem in drugim iskalcem dela. Poleg osnovne dejavnosti - administracije in vodenja registra brezposelnih, so najbolj pomembne individualizirane napredne storitve ali storitve aktivacije, ki predstavljajo storitve za vključitev brezposelnih oseb in drugih iskalcev dela na trg dela. Napredne storitve so intenzivno strokovno svetovanje, poklicno usmerjanje, strokovna pomoč pri iskanju dela in posredovanje zaposlitve. V razvitih evropskih državah so storitve raznovrstne in namenjene ljudem, ki iščejo delo in želijo delati ter so za delo sposobni. V Sloveniji pa se izvajajo predvsem osnovne storitve ter administracija, medtem ko bi bilo treba v obdobju gospodarske krize in krize na trgu dela razviti napredne storitve. To so Sloveniji priporočili v EU in OECD; pomembno je okrepiti storitve aktivacije na začetku brezposelnosti, ko so ljudje še blizu trga dela. V Sloveniji so leta 2008 znašali izdatki za storitve 31,8 mio € ali 0,086 % BDP. Za osnovno delovanje Zavod RS za zaposlovanje potroši 95 % izdatkov za storitve, le 5 % pa za napredne storitve. Slovenski izdatki za storitve predstavljajo kar 19,2 % vseh izdatkov za politiko trga dela, evropsko povprečje pa je 11,8 %.

**Ukrepi politike trga dela** predstavljajo aktivne ukrepe za dolgotrajno brezposelne (1 leto in več), ki povečajo njihovo zaposljivost in olajšajo zaposlitev. Evropske države so leta 2008 za ukrepe namenile povprečno 0,47 % BDP, Slovenija pa le 0,093 % BDP. V strukturi izdatkov za politiko trga dela v Sloveniji imajo ukrepi 20,8 % delež, evropsko povprečje pa je 28 %. Med državami za ukrepe največ namenijo: Belgija in Danska (1 % BDP), Nizozemska, Francija, Švedska, Finska. Povprečni znesek na osebo, ki želi delati, je bil 1.964 € (PPS) v EU-15 in 1.719 € (PPS) v EU-27. V Sloveniji pa je bil povprečni znesek le 443 € (PPS) ali 4-krat manj, kar je med najnižjimi v Evropi. Drugi problem pa



je pomanjkanje spremljanja izvajanja, evalvacij in merjenja učinkovitosti posameznih aktivnosti politike trga dela. Uspeh predstavlja zaposlitev udeležencev, ki naj bo bolj kvalitetna, razvoj njihove kariere, boljša plača, ipd.

**Evropska politika trga dela** (*Labour Market Policy LMP*) so javne intervencije na trgu dela z namenom doseči njegovo bolj učinkovito delovanje in preprečevanje neravnotežij. Razlikovanje v primerjavi z intervencijami evropske politike zaposlovanja je v ciljnih skupinah na trgu dela: brezposelni, presežni delavci in neaktivne osebe, ki želijo delati (*delovna rezerva*). LMP aktivnosti so sestavljene iz treh skupin: storitve, ukrepi in pomoči.

49

**LMP storitve** (1) vključujejo vse storitve in aktivnosti javne institucije za zaposlovanja (PES) in druge storitve za iskalce zaposlitve financirane iz javnih sredstev.

1. Storitve politike trga dela

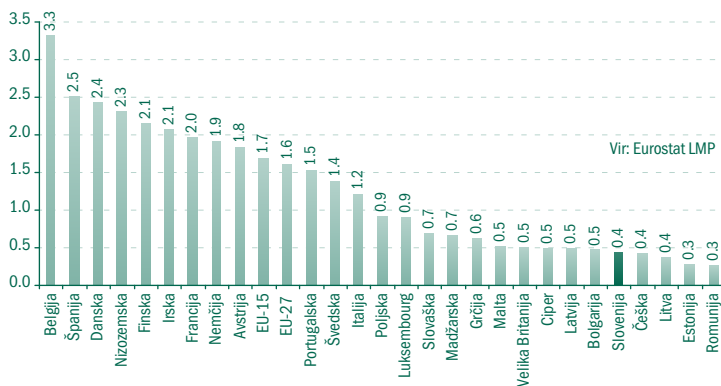
**LMP ukrepi** (2-7) vključujejo intervencije, ki so začasna pomoč za skupine v neugodnem položaju na trgu dela, njihov namen je aktivacija brezposelnih, zaposlitev neprostovoljno neaktivnih ali ohranitev zaposlitev potencialno presežnih delavcev.

2. Izobraževanje
3. Menjavanje in delitev dela
4. Spodbude za zaposlovanje
5. Pomoč pri zaposlitvi in rehabilitacija
6. Ustvarjanje zaposlitev
7. Spodbude za začetek dela

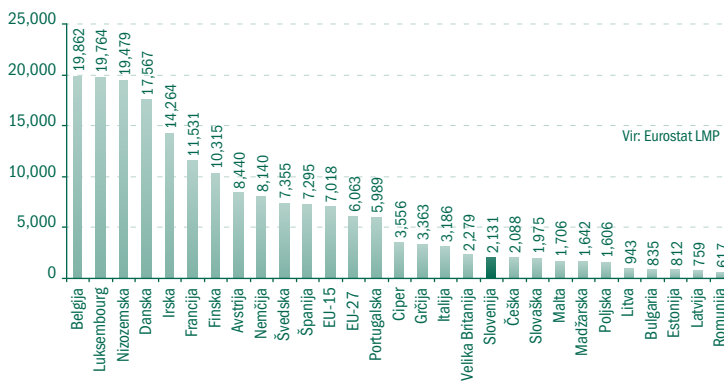
**LMP pomoči** (8-9) so finančna pomoč osebam za nadomestilo izgube plače in zaslužkov in pomoč med iskanjem dela (nadomestilo za brezposelnost) ali za zgodnjo upokojitvev.

8. Nadomestilo in pomoč za brezposelnost
9. Zgodnja upokojitvev

Slika 6  
Izdatki za politiko trga dela, 2008, delež v BDP



Slika 7  
Izdatki za politiko trga dela na osebo, ki želi delati (PPS), 2008



## 5. Sklepne misli

Slovenski trg dela lahko na osnovi indikatorjev, predstavljenih v analizi, ocenimo za fleksibilen; tudi delovna zakonodaja omogoča vse fleksibilne oblike zaposlovanja. V informaciji smo analizirali predvsem fleksibilnost in varnost na trgu dela. Treba pa bi bilo analizirati še fleksibilnost podjetij, delovnih odnosov v podjetjih, sodelovanja pri razvoju kariere zaposlenih, inovativnih ter prilagodljivih oblik organizacije dela.

Evropska komisija je pri oceni nacionalnih reform za izvajanje integriranih smernic ekonomske politike in politike zaposlovanja poudarila, da je potrebno na področju politike zaposlovanja v Sloveniji opredeliti bolj konkretne aktivnosti za spodbujanje fleksibilnosti ob zagotavljanju varnosti zaposlitve.

Evropski koncept fleksibilne varnosti vključuje, poleg fleksibilnih – nestandardnih oblik zaposlitve, predvsem skrb za večjo varnost. Varnost na trgu dela predstavlja politika trga dela, za katero Slovenija nameni relativno malo sredstev v primerjavi z evropskimi državami, poleg tega pa je le-ta manj razvita in evropski koncept varnosti je le delno implementiran. Med storitvami je premalo naprednih storitev in preveč administriranja. Zelo pomembno je okrepiti storitve aktivacije v času, ko so brezposelni še blizu trga dela. Poleg tega je pomembno vključiti v aktivnosti politike trga dela ne samo brezposelne, ampak tudi presežne delavce, neaktivne osebe in druge iskalce dela. Pomembno je usklajevanje ponudbe in povpraševanja na trgu dela in več aktivnosti pri sodelovanju z delodajalci. Za ukrepe politike trga dela Slovenija nameni znatno manj sredstev kot je evropsko povprečje, velik problem pa je odsotnost analiz, evalvacij, spremljanja izvajanja in merjenja učinkovitosti ukrepov politike trga dela. Šteje se za uspeh, če so udeleženci zaposleni, vendar to ne pomeni med trajanjem ukrepa (zato poudarek subvencijam za zaposlitev), ampak je pomembna zaposlitev po zaključku udeležbe v ukrepu in njeno časovno spremljanje (3, 6, 9, 12 mesecev po zaključku udeležbe v ukrepu). Pomembno je, da udeleženec dobi po zaključku ukrepa bolj kvalitetno zaposlitev, ki predstavlja razvoj poklicne kariere. Pomoči politike trga dela tudi niso ustrezno razvite, poleg nadomestila za brezposelnost bi bilo treba oblikovati še pomoč za brezposelnost po izteku pravice do nadomestila (ukinjena leta 2006), pomoč za presežne delavce, pomoč za delavce, ki ne prejmejo plač zaradi insolventnosti ali brezbriznosti delodajalcev in pomoč za predčasno upokojitev presežnih delavcev in brezposelnih.

Iz analize fleksibilnosti je razvidno, kako kompleksno je področje prilagodljivosti trga dela z vidika delavcev – od fleksibilnosti, mobilnosti in varnosti zaposlitve. Predvsem pa je treba imeti v mislih, da je reakcijski čas pri učinkih reform trga dela daljši, zato je treba pred novimi ukrepi dobro premisliti, da bodo ukrepi učinkoviti s ciljem povečanja zaposlenosti, kajti posledice morebitnih napak bo težko popraviti. Večja fleksibilnost povzroči neravnotežje v družbi v korist delodajalcev in v škodo države - porast javnih izdatkov za politiko trga dela. Predvsem je treba zagotoviti ravnovesje med fleksibilnostjo in varnostjo zaposlitve. Oziroma povedano drugače, če politični akterji nameravajo povečati fleksibilnost, je treba najprej povečati varnost – zaščitno zaposlenih z ustreznimi odpovednimi roki in odpravninami ter v primeru izgube zaposlitve z uvedbo sodobne evropsko naravnane politike trga dela.

## Reference

*Alphametrics, Ltd., Flexicurity: Indicators on the coverage of certain social protection benefits for persons in flexible employment in the European Union, Royston, UK, 2009.*

*Andersen, Soren Kaj in Mailand, Mikkel: The Danish Flexicurity Model, FAOS Employment relations research centre, University of Copenhagen, 2005.*

Česen T., *Analiza in merjenje učinkovitosti politike trga dela, Gospodarska gibanja EIPF, št. 404, junij-julij 2008.*

52 Česen T., *Pomoči politike trga dela, Gospodarska gibanja EIPF, št. 413, april 2009.*

Česen T., *Politika trga dela – storitve, Gospodarska gibanja EIPF, št. 417, jul-avg. 2009.*

Česen T., *Denarno nadomestilo za brezposelnost v Sloveniji in EU – analiza in ocena, Gospodarska gibanja EIPF, št. 426, junij 2010.*

*European Commission, Monitoring and analysis of Flexicurity policies, Report endorsed by EMCO on 24 June 2009, EMCO Reports, Issue 2 | July 2009, <http://ec.europa.eu/emco>*

*European Commission, Flexicurity: Greater flexibility and employment security, Social agenda, No 13, March 2006, Bruselj.*

*European Commission, Guidelines for the employment policies of the Member States, 2008*

*European Commission, Towards Common Principles of Flexicurity: More and better jobs through flexibility and security, July 2007, <http://ec.europa.eu/social/>*

*Madsen, Per K., Flexicurity – A new perspective on labour markets and welfare states in Europe, background paper for DG EMPL Seminar on flexicurity, 18.05.2006, Bruselj.*

*Manca, Anna Rita, Governatori Matteo and Mascherini Massimiliano: Towards a set of Composite Indicators on Flexicurity: a Comprehensive Approach, European Commission, JRC Scientific and technical reports, Bruselj, 2010*

*OECD Reviews on labour market and social policies - Slovenia, OECD 2009.*

Leto	Domače končno trošenje za blago in tržne storitve													
	Prebivalstvo				Investicije v osn. sredstva				Širša država				Skupno	
	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast
2004	14196	6.3	0.56	6783	13.9	1.11	1793	-4.8	0.12	22774	7.4	0.68		
2005	14967	5.4	0.41	7210	6.3	0.60	1910	6.5	0.57	24088	5.8	0.48		
2006	15955	6.6	0.45	7959	10.4	1.37	2073	8.5	0.50	25988	7.9	0.74		
2007	17205	7.8	0.73	9631	21.0	0.99	2212	6.7	1.16	29048	11.8	0.87		
2008	19243	8.8	0.00	10405	9.78	0.87	2526	14.18	1.35	32174	9.50	0.87		
2009	18852	-2.30	-2.78	8369	-22.11	-23.57	2512	-0.57	2.56	29732	-8.70	-9.29		
2009/II	4796	-4.27		2112	-25.65		619	5.12		7527	-10.81			
7	1666	-1.92	0.44	738	-22.11	-1.13	208	1.78	0.39	2612	-8.36	-0.07		
8	1519	-0.02	-0.09	703	-20.40	0.58	214	15.11	0.90	2436	-5.89	0.13		
9	1611	-5.68	0.40	742	-28.08	-0.49	184	-6.31	-0.44	2537	-13.59	-0.08		
III	4796	-2.63		2183	-23.73		605	3.29		7584	-9.43			
10	1655	-3.44	0.24	766	-23.63	0.96	206	-0.71	-0.88	2627	-10.17	0.27		
11	1499	-2.51	-0.01	677	-17.63	0.36	214	-11.42	-2.37	2390	-8.12	-0.13		
12	1699	1.86	1.19	636	-11.02	0.57	322	-15.05	-1.47	2657	-3.79	1.00		
IV	4852	-1.35		2079	-18.14		741	-10.39		7673	-7.40			
2010/1	1428	0.84	0.33	514	-9.27	-1.55	171	-0.99	-1.79	2114	-1.97	-0.20		
2	1383	-1.86	-0.81	560	-18.08	-1.91	179	-0.31	0.36	2122	-6.62	-1.02		
3	1728	4.37	0.94	715	-7.75	1.35	207	5.17	1.35	2649	0.86	1.1		
I	4540	1.30		1789	-11.66		557	1.44		6885	-2.41			
4	1650	1.37	-0.19	650	-4.71	0.11	193	-9.29	0.3	2493	-1.17	-0.02		
5	1641	0.77	-0.81	732	-0.18	0.92	212	4.53	1.61	2585	0.80	-0.17		
6	1739	3.34	0.75	737	-3.15	0.95	220	7.83	2.73	2695	1.82	0.90		
II	5030	1.84		2118	-2.63		625	0.86		7773	0.50			
7	1726	0.48	0.13	697	-6.79	-0.20	203	-2.04	0.59	2627	-1.75	0.07		
8	1617	3.43	0.65	662	-6.09	-0.15	201	-6.18	0.74	2479	-0.10	0.38		
9	1744	5.11	0.60	681	-7.82	-2.23	184	-0.10	-0.63	2609	1.04	-0.40		
III	5087	2.97		2039	-6.91		588	-2.91		7714	-0.29			
10	1776	4.59	0.38	721	-5.02	-1.16	204	-0.93	-0.53	2702	1.42	-0.18		
11	1667	8.12	1.08	684	1.22	0.81	217	1.43	-1.91	2569	5.61	0.75		

Leto	Izvoz Slovenije*				Izvoz Slovenije izven EU27**				Izvoz EU27**				Izvozne cene Slovenija**		Izvozne cene EU27**		
	mil. €	letni porast	mesečna rast	mil. €	medletna stopnja	mil. €	medlet stopnja	mil. €	medlet stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	EU27**	indeks
2004	12783	13.3	1.45	4276.0	19.1	952925	9.6	102.0	01	96.2	-0.2						
2005	14214	11.2	0.83	4927.4	15.2	1053198	10.5	104.5	2.4	99.6	3.5						
2006	16760	17.9	1.35	5848.1	18.7	1159833	10.1	106.4	1.8	103.4	3.8						
2007	19387	15.7	0.85	6740.1	15.3	1237251	6.7	105.7	2.1	104.9	1.5						
2008	19724	1.74	-0.68	7407	9.90	1308960	5.4	109.3	3.4	108.0	2.9						
2009	16006	-18.85	-2.186	5773	-22.07	1090939	-16.6	107.3	-1.82	107.0	-0.84						
2009/II	4017	-23.87		1445	-26.18	265835	-21.1	108.0	-0.77	106.5	-0.47						
7	1388	-21.87	0.63	523	-26.92	101328	-16.9	106.3	-4.32	107.4	-1.29						
8	1055	-20.14	-0.31	428	-22.56	79570	-19.8	106.7	-3.70	106.9	-1.38						
9	1483	-20.43	2.98	502	-29.29	92791	-19.2	106.0	-3.28	107.2	-2.01						
III	3926	-20.87		1453	-26.55	273688	-18.6	106.3	-3.77	107.2	-1.56						
10	1494	-17.39	2.54	530	-22.45	99616	-16.5	104.5	-4.22	106.3	-2.39						
11	1464	-2.25	2.73	509	-9.78	98093	-2.1	107.6	-2.89	106.7	-2.56						
12	1237	4.02	3.22	495	-2.02	99950	0.7	107.4	-2.72	107.6	-0.83						
IV	4195	-6.68		1534	-12.48	297659	-6.6	106.5	-3.27	106.9	-1.93						
2010/1	1222	2.67	0.35	344	-6.63	77224	2.33	107.1	-0.83	108.8	1.87						
2	1318	2.57	0.95	420	-7.16	90900	6.31	106.1	-3.46	109.5	1.01						
3	1639	17.55	3.31	566	8.85	116779	25.05	109.2	1.21	111.0	3.25						
I	4179	8.00		1330	-0.81	284903	12.01	107.5	-1.04	109.8	2.04						
4	1451	12.32	0.86	488	-2.20	106186	20.54	106.6	-0.08	111.9	5.25						
5	1560	18.14	2.09	541	17.01	106954	25.95	110.2	1.49	113.3	6.26						
6	1667	16.64	2.63	566	16.91	122653	32.13	110.1	1.30	114.8	7.56						
II	4677	18.44		1595	10.34	335793	26.32	109.0	0.91	113.3	6.36						
7	1591	14.65	0.83	596	13.91	124166	22.54	111.2	4.60	114.9	6.95						
8	1294	22.64	1.22	514	20.18	107412	34.99	113.8	6.66	113.8	6.43						
9	1711	15.38	0.54	578	15.04	119938	29.26	112.5	6.17	114.1	6.41						
III	4596	17.07		1688	16.15	351516	28.44	112.5	5.81	114.2	6.60						
10	1640	9.77	-0.98	572	8.02	121296	21.76	112.4	7.61	113.2	6.47						
11	1674	14.32	1.21	583	14.39	123185	25.58	112.8	4.87	112.8	5.70						

\* podatki SURS, \*\* podatki Eurostat

Leto	Uvoz													
	Uvoz Slovenije*					Uvoz EU27**					Uvozne cene Slovenija**		Uvozne cene EU27**	
	mil. €	letni porast	mesečna rast	mil. €	medletna stopnja EU27**	mil. €	medletna stopnja	mil. €	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	
2004	14143	15,6	1,60	2562,6	-10,9	1027536	9,9	1027536	9,9	97,5	2,9	93,8	2,5	
2005	15482	9,5	1,09	33681	31,4	1179850	14,8	1179850	14,8	107,2	9,9	102,3	9,0	
2006	18313	18,3	1,29	4278,7	27,0	1351896	14,6	1351896	14,6	115,7	8,0	111,0	8,5	
2007	21236	16,0	0,87	6050,0	41,4	1422211	5,2	1422211	5,2	120,2	3,9	111,7	0,6	
2008	22648	6,65	-0,05	7240,0	19,7	1550276	8,12	1550276	8,12	128,0	6,8	121,8	8,7	
2009	16773	-25,94	-28,77	5527	-23,65	1198313	-22,70	1198313	-22,70	117,8	-7,96	108,9	-10,53	
2009/II	4070	-31,75		1327	-29,00	286605	-26,87	286605	-26,87	118,5	-5,98	109,5	-9,53	
7	1425	-30,37	-0,28	434	-36,81	100503	-30,26	100503	-30,26	117,0	-10,21	110,3	-14,16	
8	1219	-25,57	1,18	397	-26,80	92101	-27,18	92101	-27,18	115,8	-11,26	108,0	-15,36	
9	1505	-27,84	2,18	498	-21,11	104777	-24,21	104777	-24,21	116,5	-11,61	108,4	-14,58	
III	4150	-28,09		1329	-28,56	297381	-27,26	297381	-27,26	116,4	-11,03	108,9	-14,70	
10	1529	-27,31	2,45	496	-27,54	104291	-23,79	104291	-23,79	115,4	-14,39	105,8	-14,40	
11	1543	-10,00	2,88	511	-11,45	104728	-15,66	104728	-15,66	115,7	-13,07	108,2	-10,87	
12	1401	-7,65	3,33	423	-18,16	102502	-7,00	102502	-7,00	115,0	-8,73	109,0	-5,38	
IV	4473	-16,16		1430	-19,60	311521	-16,09	311521	-16,09	115,4	-12,14	107,7	-10,33	
2010/I	1256	0,05	1,23	465	2,83	100456	-3,15	100456	-3,15	117,9	-1,59	113,3	4,23	
2	1398	4,62	2,65	534	13,85	99585	3,11	99585	3,11	120,2	0,67	114,6	3,99	
3	1703	14,37	4,26	572	9,59	124010	20,39	124010	20,39	121,4	-1,61	116,7	5,97	
I	4356	6,77		1570	8,86	324051	6,84	324051	6,84	119,8	-0,85	114,9	4,73	
4	1558	15,21	2,49	563	17,20	117274	21,23	117274	21,23	127,4	7,49	122,3	12,40	
5	1724	28,41	3,16	602	40,20	121818	31,82	121818	31,82	127,8	9,32	124,1	13,63	
6	1644	19,49	1,64	618	48,27	132333	35,79	132333	35,79	131,0	8,96	128,1	15,91	
II	4925	21,01		1783	34,41	371425	29,59	371425	29,59	128,7	8,59	124,8	13,99	
7	1638	14,91	0,2	570	31,44	129995	29,34	129995	29,34	130,6	11,59	128,8	16,75	
8	1416	16,13	0,42	510	28,37	125132	35,86	125132	35,86	132,7	14,60	128,4	18,87	
9	1783	18,42	0,06	695	39,43	131787	25,78	131787	25,78	131,2	12,60	127,2	17,32	
III	4836	16,54		1775	33,52	386914	30,11	386914	30,11	131,5	12,92	128,1	17,64	
10	1815	18,66	-0,49	737	48,66	129201	23,89	129201	23,89	133,3	15,54	126,3	19,35	
11	1853	20,12	1,89	760	48,77	137839	31,62	137839	31,62	130,9	13,11	126,2	16,61	

\* podatki SURS, \*\* podatki Eurostat

Leto	Gospodarska aktivnost in brezposelnost v EU											
	Industrijska produkcija EU27			Predelovalna dejavnost EU27			Gradbena aktivnost EU27			Trgovina na drobno EU27		
	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	EU 27	Slovenija
2004	102.67	2.3	102.60	2.5	102.68	0.5	96.98	3.5	91	81	6.3	
2005	103.86	1.2	104.00	1.4	103.04	0.4	100.00	3.1	8.7	7.9	6.5	
2006	108.00	4.0	108.78	4.6	107.28	4.1	104.06	4.1	8.2	7.7	5.9	
2007	111.61	3.3	113.04	3.9	111.27	3.7	107.73	3.5	7.1	7.4	4.9	
2008	109.13	-2.2	108.05	-4.4	103.33	-7.1	111.06	3.1	7.0	7.2	4.4	
2009	91.18	-16.2	91.31	-15.2	93.35	-9.6	107.76	-3.0	8.9	9.0	6.0	
2009/II	100.00	-20.2	91.47	-18.1	97.39	-8.5	106.56	-3.5	8.7	8.9	5.6	
7	90.58	-17.7	91.91	-15.8	95.12	-8.7	109.77	-3.1	8.7	8.9	6.1	
8	77.68	-18.0	77.92	-14.6	82.49	-11.0	105.24	-2.9	8.9	9.1	6.2	
9	96.62	-14.8	99.14	-12.4	99.67	-6.4	105.93	-3.9	9.1	9.2	6.3	
III	88.29	-16.7	89.66	-14.2	92.43	-8.6	106.98	-3.3	8.9	9.1	6.2	
10	98.45	-13.7	99.66	-10.8	100.11	-7.1	111.71	-0.4	9.2	9.3	6.5	
11	98.21	-6.1	98.39	-6.3	96.93	-7.3	109.91	-1.7	9.3	9.3	6.4	
12	89.58	-3.3	86.66	-4.7	90.65	-4.0	136.90	0.3	9.4	9.4	6.4	
IV	95.41	-8.0	94.90	-7.4	95.90	-6.2	119.51	-0.5	9.3	9.3	6.4	
2010/1	90.50	1.6	86.97	1.7	73.39	-13.2	100.36	-1.2	10.0	9.9	7.0	
2	91.62	3.6	89.83	4.0	75.12	-12.7	95.51	0.9	10.2	10.0	7.2	
3	102.97	7.1	102.94	7.7	91.56	-2.1	107.21	2.9	10.0	9.8	7.2	
I	95.03	4.2	93.25	4.6	80.02	-9.1	101.03	0.9	10.1	9.9	7.1	
4	94.80	7.7	95.75	8.1	90.17	-5.5	107.60	0.5	9.7	9.6	7.2	
5	97.48	8.9	98.85	9.1	91.31	-4.8	109.66	2.5	9.5	9.4	7.1	
6	100.55	7.6	103.59	8.7	102.26	3.6	110.18	2.8	9.3	9.2	7.1	
II	97.61	8.0	99.40	8.7	94.58	-2.2	109.15	1.9	9.5	9.4	7.1	
7	97.39	6.5	99.46	7.9	91.17	-3.7	113.10	3.2	9.3	9.2	7.1	
8	83.65	7.2	84.44	9.1	79.58	-2.8	108.34	3.4	9.3	9.2	7.1	
9	102.59	5.9	105.64	6.8	95.80	-3.1	109.40	3.3	9.4	9.4	7.0	
III	94.54	6.5	96.51	7.8	88.85	-3.2	110.28	3.3	9.3	9.3	7.1	
10	105.41	7.0	107.35	7.8	98.35	-1.4	114.28	2.7	9.5	9.5	7.5	
11	105.32	7.3	106.15	8.0	94.78	-1.7	112.23	2.6	9.5	9.5	7.5	



Leto	Poslovna klima EU13			Naročila, predelovalna dejavnost EU27			Naročila, gradbeništvo EU27			Trgovina na drobno pričakovanja EU27			Poslovni optimizem EU27	
	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	indeks naročil	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	EU 27	Slovenija		
2005	-0,06	-0,31	-18,34	-2,86	-13,7	5,15	2,44	-2,92	-7,2	-1				
2006	1,05	1,11	-2,7	15,64	-6,64	7,06	12,01	9,57	1,6	9,8				
2007	1,29	0,24	2,96	5,66	-8,07	-1,43	14,11	2,1	3,7	11,6				
2008	-0,38	-1,67	-15,51	-18,47	-17,24	-9,17	-3,58	-17,69	-10,09	-4,28				
2009	-2,55	-2,17	-53,00	-37,49	-45,33	-28,09	-13,12	9,54	-26,53	-16,44				
2010	0,45	2,92	-24,36	28,65	-43,25	2,08	6,02	19,12	-5,13	21,40				
2009/III	-2,3	-1,9	-51,7	-36,1	-42,3	-19,3	-10,2	-1,2	-22,0	-11,5				
10	-1,6	-0,3	-47,6	-17,7	-46,9	-15,2	-3,9	8,9	-18,3	3,4				
11	-1,3	0,6	-46,5	-9,3	-44,6	-7,7	2,7	22,2	-19,1	10,1				
12	-1,0	1,9	-43,9	2,5	-47,8	-5,1	-7,7	22,4	-18,4	17,8				
IV	-1,3	0,7	-46,0	-8,2	-46,4	-9,3	-3,0	17,8	-18,6	10,4				
2010/1	-0,7	2,1	-42,2	9,3	-46,5	-3,1	-5,8	24,8	-13,5	21,3				
2	-0,6	2,7	-41,1	17,7	-47,6	0,0	-1,0	23,7	-11,4	24,3				
3	-0,2	3,2	-37,0	23,8	-44,2	1,3	4,7	26,1	-8,1	28,4				
I	-0,5	2,7	-40,1	16,9	-46,1	-0,6	-0,7	24,9	-11,0	24,7				
4	0,2	3,4	-30,1	27,2	-42,4	4,9	10,8	27,1	-5,2	26,8				
5	0,5	3,6	-23,1	34,4	-44,6	4,3	4,5	16,1	-3,2	26,1				
6	0,5	3,4	-23,2	34,0	-46,3	-1,2	2,2	15,3	-4,9	23,3				
II	0,4	3,5	-25,5	31,9	-44,4	2,7	5,8	19,5	4,4	25,4				
7	0,7	3,4	-19,0	36,2	-42,8	-1,0	5,0	20,2	-4,3	22,1				
8	0,8	3,0	-16,0	34,4	-40,2	2,4	7,1	16,3	-1,2	19,4				
9	0,8	2,9	-15,9	33,5	-39,5	2,9	12,8	19,0	-0,3	18,7				
III	0,8	3,1	-17,0	34,7	-40,8	1,4	8,3	18,5	-1,9	20,1				
10	1,0	2,6	-17,1	30,5	-39,2	7,7	13,0	16,9	-2,7	15,6				
11	1,0	2,3	-16,3	30,2	-41,5	3,1	11,6	8,9	-4,5	14,6				
12	1,4	2,4	-11,3	32,6	-44,2	3,6	7,3	15,0	-2,2	16,2				
IV	1,1	2,4	-14,9	31,1	-41,6	4,8	10,6	13,6	-3,1	15,5				
2011/1	1,6	2,3	-11,7	30,5	-47,2	-0,7	-1,7	4,1	1,1	14,6				

Leto	Naročila, pričakovanja in poslovni optimizem v Sloveniji													
	Gospodarska klima			Naročila, predelovalna dejavnost			Naročila, gradbeništvo			Trgovina na drobno prčakovanja			Poslovni optimizem	
	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	indeks naročil	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba
2005	2,6	-3,2	-14,8	-2,1	-15,1	-12,1	35,0	4,8	-1,0	-3,0				
2006	10,3	7,7	4,5	19,3	-6,4	8,7	36,1	1,1	9,8	10,8				
2007	13,4	3,1	8,3	3,8	13,0	19,4	40,9	4,8	11,6	1,8				
2008	2,2	-11,2	-19,3	-27,6	-6,5	-19,5	30,5	-10,4	-4,3	-15,9				
2009	-22,3	-25,5	-61,7	-42,4	-61,7	-55,2	0,0	-30,5	-22,9	-18,6				
2010	-8,8	12,9	-24,6	37,1	-68,8	-7,1	24,9	24,8	-0,9	22,0				
2009/III	-17,0	-23,0	-58,7	-42,0	-59,3	-66,3	9,1	-24,9	-17,2	-15,1				
10	-16	-13	-41	-10	-60	-58	17,7	-19,3	-14,0	2,7				
11	-16	3	-47	2	-58	-39	17,7	4,6	-15,8	17,2				
12	-19	7	-47	16	-66	-30	13,8	18,2	-17,6	21,1				
IV	-17,0	-1,0	-45,0	2,7	-61,3	-42,3	16,4	1,2	-15,8	13,7				
2010/I	-10	19	-48	20	-73	-25	-3,7	35,3	-5,6	31,1				
2	-10	18	-50	23	-78	-16	16,2	30,5	-5,8	25,9				
3	-15	16	-39	36	-82	-13	20,9	16,0	-2,9	27,7				
I	-11,7	17,6	-45,7	26,3	-77,7	-18,0	11,1	27,3	-4,8	28,2				
4	-11	20	-22	52	-78	-11	37,4	37,1	3,2	31,2				
5	-8	16	-24	48	-71	-4	32,2	38,3	3,2	27,7				
6	-6	16	-23	45	-67	-1	26,3	47,3	-1,1	23,4				
II	-8,3	17	-23,0	48,3	-72,0	-5,3	32,0	40,9	1,8	27,4				
7	-6	16	-13	50	-65	-11	19,0	25,5	1,4	27,9				
8	-6	12	-19	39	-64	-1	36,0	15,7	1,6	18,2				
9	-5	6	-17	38	-64	-3	34,3	20,8	5,0	13,5				
III	-5,7	11	-16,3	42,3	-64,3	-5,0	29,8	20,7	2,7	19,9				
10	-7	5	-5	36	-57	3	30,8	13,1	4,4	18,4				
11	-10	6	-17	30	-58	0	26,7	9,0	-6,5	9,3				
12	-12	5	-19	28	-69	-3	23,4	9,6	-7,7	9,9				
IV	-9,7	5,3	-13,7	31,3	-61,3	0	27,0	10,6	-3,3	12,5				
2011/I	-7	3	-22	26	-74	-1	17,0	20,7	4,1	9,7				

## Industrijska produkcija

Leto	Skupno			Rudarstvo			Predelovalna industrija			Oskrba (el., plin, voda)		
	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast
2004	112.8	5.5	0.50	97.6	-7	-0.82	111.6	4.7	0.49	132.9	19.4	1.32
2005	116.5	3.3	0.24	104.2	6.7	0.86	115.6	3.7	0.24	130.9	-1.5	-0.09
2006	123.7	6.1	0.52	115.0	10.5	0.52	123.2	6.5	0.53	129.6	-0.9	0.06
2007	131.3	6.2	0.56	119.2	3.6	0.69	132.4	7.5	0.65	115.2	-1.1	-0.96
2008	129.1	-1.7	-0.06	117.3	-1.6	-0.32	130.2	-1.7	-0.03	116.2	0.9	0.00
2009	107.6	-16.7	-1.64	113.7	-3.1	-0.29	107.1	-17.7	-1.77	107.5	-7.5	-0.64
2009/II	104.8	-23.5	-	109.0	-11.8	-	104.6	-24.8	-	100.5	-9.2	-
7	106.0	-20.1	-0.59	106.3	1.2	3.06	106.6	-20.9	-0.31	97.8	-14.1	-2.10
8	90.5	-16.9	-0.01	93.4	13.1	-2.41	89.7	-18.5	0.10	95.6	-8.0	-1.46
9	119.5	-16.1	2.55	115.0	2.7	1.61	121.5	-16.4	3.23	96.3	-12.5	-1.54
III	105.3	-17.7	-	104.9	5.0	-	105.9	-18.6	-	96.6	-11.6	-
10	117.3	-18.4	1.47	122.8	-4.6	-0.25	117.3	-19.5	1.69	109.5	-5.9	-0.32
11	121.9	-0.2	2.86	159.9	32.1	3.89	121.0	-0.7	3.01	115.4	-5.5	0.39
12	106.7	6.6	3.85	96.2	-14.7	-0.40	104.7	7.6	4.00	120.6	-6.8	0.23
IV	115.3	-5.5	-	126.3	4.5	-	114.3	-6.0	-	115.2	-6.1	-
2010/1	91.7	-7.8	-0.92	96.2	-5.9	-0.88	89.7	-7.5	-1.10	112.6	-9.7	-1.20
2	101.4	-0.8	0.12	97.9	-16.7	-2.74	100.4	0.0	0.06	111.8	-3.2	1.42
3	123.9	9.1	2.48	124.9	0.2	-0.97	124.3	10.0	2.58	112.9	0.3	1.73
I	105.7	0.5	-	106.3	-7.4	-	104.8	1.3	-	112.4	-4.4	-
4	109.7	9.8	0.25	122.1	12.0	-0.66	109.9	11.2	0.23	99.3	-3.5	-0.11
5	119.8	14.3	1.66	132.6	20.9	3.12	120.7	15.5	1.71	97.0	-1.8	0.75
6	120.9	10.3	0.76	119.2	10.2	2.20	122.9	11.3	0.98	97.7	-2.1	-0.01
II	116.8	11.5	-	124.6	14.4	-	117.8	12.7	-	98.0	-2.5	-
7	113.5	7.1	-0.25	123.9	16.6	5.92	114.9	7.8	-0.23	94.2	-3.7	-1.89
8	103.2	14.0	0.87	130.4	39.6	7.86	103.2	15.1	0.89	96.6	1.0	-0.15
9	125.6	5.1	0.00	140.8	22.4	5.01	126.2	3.9	-0.34	109.4	13.6	1.88
III	114.1	8.3	-	131.7	26.2	-	114.8	8.9	-	100.1	3.7	-
10	124.3	6.0	-1.31	152.8	24.4	2.35	124.1	5.8	-1.50	112.0	2.3	0.98
11	128.4	5.3	0.89	152.9	-4.4	0.37	128.4	6.1	0.92	115.8	0.3	0.75

Leto	Gradbeništvo in turizem											
	Gradbeništvo			Nočitve domačih gostov			Nočitve tujih gostov			Skupaj nočitve		
	tisoč ur	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast
2004	30509	2.9	0.22	3227	-2.4	-0.29	4364	4.5	0.33	7590	1.4	0.06
2005	33143	8.6	0.92	3171	-1.7	-0.08	4400	0.8	0.07	7572	-0.2	0.00
2006	35522	7.2	0.79	3231	1.9	0.09	4486	2	0.24	7717	1.9	0.18
2007	39383	10.9	0.80	3394	4.9	0.46	4867	8.4	0.74	8261	6.9	0.62
2008	43591	10.7	0.86	3543	4.4	0.39	4809	-1.2	-0.08	8352	1.1	0.11
2009	41929	-3.0	-0.92	3777	4.8	0.12	4526	-7.0	-0.42	8303	-2.0	-0.205
2009/II	11041	-1.7		841	2.3		1100	-7.9		1941	-3.8	
7	3970	-5.0	-0.37	611	8.9	0.74	744	-11.7	0.49	1356	-3.4	0.50
8	3601	-6.9	-2.04	637	6.8	2.45	907	-3.0	2.26	1544	0.8	2.11
9	3622	-7.5	-0.13	303	2.1	-0.05	484	-7.3	0.01	787	-3.9	-0.35
III	11393	-6.5	-	1552	6.7	-	2136	-7.1	-	3687	-1.8	-
10	3428	-11.0	-1.09	273	1.9	1.30	332	-6.5	0.05	605	-2.9	0.51
11	3535	-6.2	-1.28	216	-5.1	-1.61	207	-9.3	-1.34	423	-7.2	-1.29
12	3247	-6.9	0.76	234	-9.2	-1.93	240	-3.7	1.26	474	-6.5	-0.11
IV	10210	-8.1	-	723	-4.0	-	780	-6.4	-	1502	-5.3	-
2010/I	2372	-10.8	-1.45	241	3.5	0.60	309	-0.9	1.10	550	1.0	0.83
2	2727	-8.5	-0.88	343	-0.1	-1.10	210	-5.2	-1.25	553	-2.1	-0.57
3	3411	-6.5	0.31	262	1.1	-0.47	245	-1.0	-1.90	507	0.1	-0.99
I	8510	-8.3	-	846	1.3	-	763	-2.1	-	1609	-0.4	-
4	3116	-13.7	-1.28	255	2.1	0.53	307	-4.6	-0.58	562	-1.7	-0.07
5	3132	-12.4	-2.48	261	-7.2	-1.95	401	-0.1	-0.60	662	-3.0	-1.27
6	3348	-13.2	-1.90	364	-3.3	-0.78	460	-1.8	0.18	824	-2.5	-0.33
II	9596	-13.1	-	880	-3.0	-	1168	-2.0	-	2048	-2.4	-
7	3377	-14.9	-2.02	556	-9.0	-0.71	776	4.3	1.44	1333	-1.7	0.38
8	3228	-10.4	-1.56	566	-11.1	-0.48	922	1.6	2.51	1488	-3.6	1.11
9	3360	-12.1	-0.76	280	-7.9	-0.87	506	4.4	1.39	785	-0.3	0.27
III	9965	-12.5	-	1402	-9.6	-	2204	3.2	-	3606	-2.2	-
10	2877	-16.1	-2.41	265	-3.0	0.80	355	7.0	1.77	620	2.5	1.26
11	3210	-9.2	-0.05	215	-0.5	-0.11	205	-1.1	-1.28	420	-0.8	-0.74

Leto	Promet													
	Letalski				Cestni				Pomorski				Luški	
	PKM mio	letni porast	mesečna rast	tkm	letni porast	mesečna rast	tkm mio	letni porast	mesečna rast	tkm mio	letni porast	mesečna rast	tišč T	letni porast
2004	895	7	0.78	9007	27.9	2.13	36934	30.6	2.02	11993	12.8	11993	12.8	1.13
2005	1018	13.8	0.89	11033	22.5	1.98	52514	41.7	3.56	12807	4.7	12807	4.7	0.12
2006	1019	7.8	0.20	12097	9.6	0.60	49155	-6.4	-1.01	15463	22.5	15463	22.5	1.84
2007	1185	13.7	0.88	13734	13.4	0.97	46587	-5.2	-0.31	15846	2.5	15846	2.5	0.20
2008	1349	13.8	1.49	16262	18.4	1.50	54715	17.4	1.32	16554	4.5	16554	4.5	0.45
2009	1193	-11.9	-0.84				51707	-4.8	-0.1	15210	-8.3	15210	-8.3	-1.4
2009/II	312	-14.8	-	3899	-7.7	-	13312	-5.2	-	2720	-33.5	2720	-33.5	-
7	164	-8.4	0.55	1214	-12.3	-2.00	4444	-1.0	-2.58	1313	10.7	1313	10.7	4.65
8	166	-5.7	1.73	984	-12.3	-1.30	3840	-11.8	-1.47	812	-44.8	812	-44.8	-2.33
9	123	-13.4	-1.25	1217	-12.3	-0.64	3620	-23.1	-2.67	1089	-15.6	1089	-15.6	2.36
III	453	-8.9	-	3415	-12.3	-	11904	-12.1	-	3214	-18.6	3214	-18.6	-
10	97	-11.5	0.19	1425	-4.7	3.04	3968	-8.9	0.50	1506	-4.0	1506	-4.0	7.87
11	72	-10.1	0.90	1405	-4.7	3.58	4437	23.3	11.5	1390	-5.4	1390	-5.4	6.14
12	66	-4.9	0.67	1186	-4.7	3.88	4732	1.9	2.29	725	-41.2	725	-41.2	-6.70
IV	235	-9.3	-	4016	-4.7	-	13137	4.3	-	3621	-15.2	3621	-15.2	-
2010/1	65	-3.0	0.03	1271	19.8	3.27	4536	-4.6	0.86	1419	2.6	1419	2.6	6.89
2	64	8.5	0.66	1361	19.8	3.02	4367	-1.9	1.52	1165	-1.2	1165	-1.2	0.30
3	72	5.9	0.43	1479	19.8	2.57	4431	6.8	-0.85	967	-22.0	967	-22.0	-3.73
I	201	3.6	-	4112	19.8	-	13334	-0.1	-	3551	-6.6	3551	-6.6	-
4	69	-19.8	-5.04	1442	10.7	0.85	5022	48.3	1.70	1188	12.9	1188	12.9	2.15
5	103	5.1	1.28	1424	10.7	0.42	4714	-5.2	0.31	1343	51.9	1343	51.9	5.87
6	125	-2.3	0.10	1451	10.7	0.15	4740	-4.4	-1.41	1229	56.8	1229	56.8	3.16
II	297	-4.8	-	4317	10.7	-	14476	8.7	-	3760	38.2	3760	38.2	-
7	175	6.7	2.55	1330	9.6	-1.93	4778	7.5	-0.19	1143	-12.9	1143	-12.9	1.88
8	172	3.6	2.53	1077	9.5	-2.12	4702	22.4	1.96	937	15.4	937	15.4	-3.23
9	136	10.6	1.59	1333	9.5	-2.13	5062	39.8	2.76	1035	-5.0	1035	-5.0	-1.79
III	483	6.6	-	3740	9.5	-	14542	22.2	-	3115	-3.1	3115	-3.1	-
10	105	7.9	1.20	-	-	-	5070	27.8	3.86	1424	-5.4	1424	-5.4	0.38
11	72	0.1	-0.44	-	-	-	5216	17.6	8.13	1582	13.8	1582	13.8	3.65

Leto	Zaposlenost									
	Zaposlene osebe			Samozaposlene osebe			Iskalci zaposlitve			Skupaj
	letni porast	pri samoz. osebah	letni porast	podjetniki in poklicni	letni porast	število	letni porast	aktivno prebivalstvo	letni porast	
2004	0.9	65642	-0.8	49589	-0.3	92826	-5	876902	0.2	
2005	4.3	65422	-0.3	50146	1.1	91859	-1	904989	3.2*	
2006	1.3	66527	1.7	51519	2.7	85836	-6.6	910675	0.6	
2007	3.1	69933	5.1	53303	3.5	71336	-16.9	925334	1.6	
2008	3.1	72300	3.4	55442	4.0	63216	-11.4	942473	1.9	
2009	-2.5	67937	-6.0	58507	5.5	86353	371	944524	0.2	
2010						100504	170			
2009/1	0.7	70394	0.3	57024	4.9	73911	6.7	946157	1.0	
2	-0.1	69739	-1.5	57032	4.5	77182	15.2	945914	0.8	
3	-0.8	69274	-2.9	57247	4.4	79682	23.9	945701	0.8	
4	-1.6	68999	-3.9	57679	4.9	82832	32.7	946050	0.7	
5	-2.3	68803	-4.8	57969	5.2	84519	38.2	945308	0.5	
6	-2.8	68689	-5.4	58307	5.7	86481	42.4	945582	0.3	
7	-3.1	68010	-6.4	58769	6.4	88457	43.7	944085	0.3	
8	-3.3	67472	-7.2	59040	6.6	88106	45.2	941566	0.1	
9	-3.8	66817	-9.1	59396	6.7	88366	49.0	942131	-0.3	
10	-4.5	66537	-10.0	59760	6.0	94591	51.1	945013	-0.6	
11	-4.4	65896	-10.4	60000	5.8	95446	50.6	945462	-0.5	
12	-4.2	64619	-10.5	59871	5.3	96672	45.9	941327	-0.5	
2010/1	-3.7	63327	-10.0	59825	4.9	99591	34.7	935672	-1.1	
2	-3.2	62830	-9.9	59719	4.7	99784	29.3	935822	-1.1	
3	-2.7	62652	-9.6	59568	4.1	98893	24.1	935795	-1.0	
4	-2.2	62419	-9.5	59256	2.7	99316	19.9	938566	-0.8	
5	-1.9	62201	-9.6	58956	1.7	98401	16.4	937271	-0.9	
6	-1.5	62131	-9.5	58897	1.0	98187	13.5	937520	-0.9	
7	-1.5	61789	-9.1	59275	0.9	98406	11.2	934304	-1.0	
8	-1.5	61304	-9.1	59794	1.3	99032	12.4	933010	-0.9	
9	-1.3	60960	-8.8	60428	1.7	97908	10.8	934120	-0.9	
10	-0.8	60546	-9.0	60882	1.9	102683	8.6	938208	-0.7	
11	-1.0	59807	-9.2	60842	1.4	103831	8.8	937237	-0.9	
12	-	-	-	-	-	110021	13.8	-	-	

Leto	Cene življenjskih potrebščin															
	Življenjske potrebščine				Osnovna inflacija				Blago				Storitve		Goriva	
	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	indeks	letni porast	indeks	letni porast	indeks	letni porast	indeks	letni porast
2005	100.00	2.5	0.20	100.00	1.3	0.07	100.00	2.1	100.00	2.1	0.07	100.00	3.3	100.00	11.9	
2006	101.55	2.5	0.21	101.55	1.7	0.17	102.06	2.1	103.52	2.1	0.17	103.52	3.5	108.45	8.5	
2007	106.39	3.6	0.43	105.07	3.5	0.37	105.29	3.2	108.45	3.2	0.37	108.45	4.8	112.10	3.4	
2008	112.33	5.7	0.28	110.19	5.1	0.37	111.28	5.7	114.26	5.7	0.37	114.26	5.3	122.64	9.5	
2009	113.12	0.72	0.06	112.40	1.90	0.05	110.85	-0.37	117.96	-0.37	0.05	117.96	3.24	117.13	-4.02	
2010	115.20	1.8	0.17	112.58	0.15	0.02	113.73	2.60	119.34	2.60	0.02	119.34	1.18	133.46	14.01	
2009/III	113.19	-0.4	-	112.34	1.5	-	110.23	-1.8	119.68	-1.8	-	119.68	3.0	120.29	-8.0	
10	113.21	-0.1	0.13	112.68	1.0	0.06	111.19	-1.1	118.09	-1.1	0.06	118.09	2.6	119.30	-3.2	
11	114.19	1.5	0.30	113.03	1.0	-0.02	112.54	1.5	117.98	1.5	-0.02	117.98	2.4	123.45	9.3	
12	113.67	1.6	0.21	112.51	0.4	0.07	111.76	2.1	118.05	2.1	0.07	118.05	2.1	123.19	16.5	
IV	113.69	1.0	-	112.74	0.8	-	111.83	0.8	118.04	0.8	-	118.04	2.4	121.98	7.5	
2010/1	112.81	1.5	0.18	111.14	0.1	-0.12	110.58	1.7	118.52	1.7	-0.12	118.52	2.1	126.26	17.0	
2	113.27	1.3	0.19	111.23	0.0	-0.05	111.00	1.4	118.81	1.4	-0.05	118.81	1.9	127.44	13.8	
3	114.46	1.4	0.23	112.34	0.0	0.01	112.64	1.8	118.98	1.8	0.01	118.98	1.7	129.35	15.6	
I	113.51	1.4	-	111.57	0.0	-	111.41	1.6	118.77	1.6	-	118.77	1.9	127.68	15.5	
4	115.63	2.3	0.42	113.28	0.7	0.10	114.38	3.0	119.29	3.0	0.10	119.29	2.1	132.39	16.7	
5	116.06	2.1	0.25	113.39	0.3	0.13	114.84	2.6	119.77	2.6	0.13	119.77	2.1	134.30	17.0	
6	116.43	1.9	0.11	113.70	0.2	0.20	114.87	2.4	120.46	2.4	0.20	120.46	1.6	134.34	13.1	
II	116.04	2.1	-	113.46	0.4	-	114.70	2.7	119.84	2.7	-	119.84	1.9	133.68	15.6	
7	115.57	2.1	0.13	112.47	0.1	0.02	113.36	3.0	121.49	3.0	0.02	121.49	1.3	136.11	13.8	
8	115.91	2.3	0.23	112.85	0.4	0.07	113.31	3.1	122.03	3.1	0.07	122.03	1.3	135.64	12.7	
9	115.33	2.0	0.03	112.45	0.2	-0.08	114.26	3.2	118.69	3.2	-0.08	118.69	0.1	134.86	11.6	
III	115.60	2.1	-	112.59	0.2	-	113.64	3.1	120.74	3.1	-	120.74	0.9	135.54	12.7	
10	115.39	1.9	-0.03	112.64	0.0	-0.04	114.77	3.2	117.96	3.2	-0.04	117.96	-0.11	136.0	14.0	
11	115.74	1.4	0.19	112.82	-0.2	-0.06	115.31	2.5	117.88	2.5	-0.06	117.88	-0.08	136.2	10.3	
12	115.83	1.9	0.15	112.59	0.1	0.00	115.41	3.3	118.22	3.3	0.00	118.22	0.14	138.8	12.6	
IV	115.65	1.7	-	112.68	-0.1	-	115.16	3.0	118.02	3.0	-	118.02	0.0	136.96	12.3	

Leto	Hammonizirani indeksi cen v Sloveniji (podatki Eurostata)														
	Skupni indeksi			Blago			Storitve			Osnovna inflacija			Energijska		
	indeks	letna rast		indeks	letna rast		indeks	letna rast		indeks	letna rast		indeks	letna rast	
2004	9760	3.65		9797	2.58		96.85	5.85		98.86	3.43		89.40	7.00	
2005	100.00	2.47		100.00	2.07		100.00	3.26		100.00	1.16		100.00	11.85	
2006	102.54	2.54		102.06	2.06		103.52	3.52		101.55	1.55		108.45	8.45	
2007	106.39	3.76		105.31	3.19		108.56	4.87		105.07	3.47		112.10	3.36	
2008	112.28	5.53		111.28	5.66		114.26	5.25		110.32	4.99		122.64	9.40	
2009	113.25	0.86		110.85	-0.40		117.96	3.23		112.40	1.88		117.13	-4.38	
2010	115.62	2.09		113.73	2.60		119.33	1.16		112.58	0.16		133.46	13.94	
2009/1	111.19	1.37		108.69	-0.06		116.11	4.09		110.99	3.21		107.93	-9.77	
2	111.87	2.11		109.46	1.03		116.59	4.14		111.27	2.74		111.98	-3.06	
3	112.77	1.59		110.65	0.35		116.94	3.96		112.39	2.83		111.93	-6.92	
4	113.02	1.07		111.09	-0.13		116.82	3.37		112.46	2.22		113.42	-6.45	
5	113.74	0.55		111.92	-0.97		117.33	3.49		113.02	2.32		114.79	-9.39	
6	114.34	0.17		112.19	-1.69		118.56	3.77		113.46	2.44		118.74	-11.18	
7	113.42	-0.62		110.07	-2.70		119.97	3.31		112.31	1.79		119.65	-11.90	
8	113.48	0.12		109.91	-1.45		120.46	3.04		112.45	1.67		120.36	-7.27	
9	113.37	0.03		110.70	-1.35		118.60	2.61		112.26	1.14		120.86	-4.94	
10	113.51	0.16		111.19	-1.14		118.09	2.64		112.68	1.00		119.30	-3.20	
11	114.37	1.82		112.54	1.52		117.98	2.38		113.03	1.01		123.45	9.32	
12	113.88	2.13		111.76	2.13		118.05	2.14		112.51	0.44		123.19	16.51	
2010/1	113.24	1.84		110.58	1.74		118.52	2.08		111.14	0.14		126.26	16.98	
2	113.61	1.56		111.00	1.41		118.81	1.90		111.23	-0.04		127.44	13.81	
3	114.78	1.78		112.64	1.79		118.98	1.74		112.34	-0.01		129.35	15.56	
4	116.05	2.68		114.38	2.96		119.29	2.11		113.28	0.73		132.39	16.73	
5	116.52	3.35		114.84	2.60		119.77	2.08		113.39	0.32		134.3	16.99	
6	116.76	2.12		114.87	2.38		120.46	1.60		113.7	0.21		134.34	13.13	
7	116.08	2.35		113.36	2.99		121.49	1.26		112.47	0.14		136.11	13.76	
8	116.23	2.42		113.31	3.09		122.03	1.30		112.85	0.36		135.64	12.70	
9	115.71	2.06		114.26	3.22		118.49	-0.09		112.45	0.17		134.86	11.53	
10	115.88	1.75		114.77	3.21		117.96	-0.01		112.64	-0.08		135.95	13.96	
11	116.22	1.62		115.31	2.46		117.88	-0.00		112.82	-0.02		136.17	10.30	
12	116.39	2.20		115.41	3.26		118.22	0.01		112.59	0.01		138.76	12.63	



## Industrijske cene

Leto	Skupaj			Oprema			Repromaterial			Živiljske potreščine		
	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast
2005	100.00	2.8	0.10	100.00	3.6	0.11	100.00	3.6	0.13	100.00	1.9	0.14
2006	102.42	2.4	0.26	100.17	0.2	0.09	103.65	3.6	0.44	101.57	1.6	0.08
2007	108.00	5.5	0.53	101.09	0.9	0.01	111.55	7.6	0.65	104.78	3.2	0.39
2008	114.03	5.6	0.38	104.72	3.6	0.50	117.98	5.8	0.32	110.67	5.6	0.39
2009	113.58	-0.4	-0.16	102.96	-1.6	-0.43	116.68	-1.1	-0.17	110.25	-0.4	-0.15
2009/II	113.57	-0.4	-	102.75	-1.4	-	116.47	-1.4	-	110.50	0.0	-
7	113.28	-1.3	-0.25	102.63	-3.2	-0.46	116.19	-2.5	-0.28	110.16	-0.5	0.04
8	113.14	-1.7	-0.02	102.65	-3.4	-0.32	116.32	-2.6	-0.08	109.70	-1.0	0.17
9	113.44	-1.6	-0.02	102.34	-4.5	-0.46	116.78	-2.4	0.12	110.03	-0.9	0.16
III	113.29	-1.5	-	102.54	-3.7	-	116.43	-2.5	-	109.96	-0.8	-
10	113.61	-1.4	0.20	102.13	-4.4	0.43	117.01	-1.8	0.22	110.32	-1.2	0.04
11	113.47	-1.1	0.15	101.90	-4.4	0.24	116.55	-1.2	0.39	110.20	-1.3	-0.10
12	113.47	-0.7	0.19	101.83	-3.4	-0.28	116.42	-0.7	0.26	110.48	-1.1	-0.09
IV	113.52	-1.1	-	101.95	-4.0	-	116.66	-1.2	-	110.33	-1.2	-
2010/I	113.72	-0.1	0.37	101.71	-3.1	0.08	116.78	-0.2	0.36	110.75	0.4	0.18
2	114.08	0.1	0.08	102.18	-2.2	0.29	117.26	-0.1	0.09	110.76	0.6	0.15
3	114.58	0.5	0.30	102.10	-2.2	0.14	118.17	0.9	0.30	110.81	0.5	0.14
I	114.13	0.2	-	102.00	-2.5	-	117.40	0.2	-	110.77	0.5	-
4	114.78	0.7	0.25	101.83	-1.0	0.12	118.60	0.9	0.36	110.71	0.5	0.18
5	116.19	2.6	0.48	103.54	0.8	0.52	120.66	4.2	0.75	110.85	0.5	0.12
6	116.50	2.7	0.62	103.48	0.7	0.22	120.77	4.1	0.76	111.58	0.5	0.32
II	115.82	2.0	-	102.95	0.2	-	120.01	3.1	-	111.05	0.5	-
7	116.33	2.7	0.33	102.73	0.1	0.11	120.83	4.0	0.58	111.30	1.0	0.18
8	116.43	2.9	0.30	102.88	0.2	0.08	120.74	3.8	0.51	111.68	1.8	0.38
9	116.63	2.8	0.37	102.90	0.5	-0.04	121.03	3.6	0.24	111.79	1.6	0.32
III	116.46	2.8	-	102.84	0.3	-	120.87	3.8	-	111.59	1.5	-
10	117.08	3.1	0.24	102.76	0.6	-0.08	121.74	4.0	0.36	112.06	1.6	0.13
11	117.11	3.2	0.22	102.65	0.7	-0.10	121.89	4.6	0.38	111.93	1.6	-0.03

Leto	Harmonizirani indeksi cen v evro območju														
	Skupni indeksi			Blago			Storitve			Osnovna inflacija			Energija		
	indeks	letna rast		indeks	letna rast		indeks	letna rast		indeks	letna rast		indeks	letna rast	
2004	97,9	2,1		97,9	1,8		97,8	2,6		98,5	2,0		90,8	4,5	
2005	100,0	2,2		100,0	2,1		100,0	2,3		100,0	1,5		100,0	10,1	
2006	102,2	2,2		102,3	2,3		102,0	2,0		101,6	1,5		107,8	7,8	
2007	104,4	2,1		104,2	1,9		104,5	2,5		103,6	2,0		110,5	2,6	
2008	107,8	3,4		108,2	4,0		107,2	2,5		106,1	2,5		122,9	11,6	
2009	108,1	1,0		107,3	-0,9		109,4	2,0		107,6	1,4		112,2	-8,7	
2010	109,8	1,5		109,1	1,6		110,8	1,3		108,6	0,9		120,3	7,2	
2009/1	107,02	1,12		106,21	0,24		108,16	2,40		106,34	1,83		111,11	-5,16	
2	107,45	1,18		106,58	0,33		108,69	2,40		106,77	1,78		111,70	-4,78	
3	107,86	0,58		107,30	-0,36		108,63	1,94		107,39	1,52		110,38	-8,01	
4	108,25	0,62		107,68	-0,65		109,03	2,46		107,81	1,71		110,66	-8,69	
5	108,30	0,05		107,74	-1,36		109,09	2,12		107,83	1,49		111,09	-11,46	
6	108,52	-0,14		108,00	-1,56		109,24	1,96		107,82	1,35		113,87	-11,56	
7	107,80	-0,65		106,17	-2,39		110,12	1,88		107,33	1,23		111,86	-14,25	
8	108,17	-0,17		106,63	-1,54		110,36	1,82		107,65	1,18		113,88	-10,03	
9	108,19	-0,33		107,21	-1,76		109,58	1,76		107,82	1,08		112,46	-10,85	
10	108,44	-0,13		107,59	-1,42		109,65	1,76		108,11	0,99		112,27	-8,40	
11	108,57	0,47		108,00	-0,30		109,38	1,61		108,06	0,91		113,81	-2,36	
12	108,91	0,92		107,94	0,45		110,29	1,59		108,51	0,98		113,19	1,84	
2010/1	108,05	0,99		106,91	0,68		109,69	1,43		107,18	0,79		115,41	4,00	
2	108,39	0,91		107,19	0,50		110,12	1,32		107,57	0,69		115,26	3,15	
3	109,37	1,43		108,71	1,32		110,33	1,59		108,31	0,85		118,21	7,21	
4	109,87	1,47		109,59	1,77		110,29	1,16		108,57	0,70		120,55	8,93	
5	110,01	1,57		109,74	1,85		110,43	1,22		108,7	0,80		121,23	9,12	
6	110,02	1,42		109,61	1,50		110,64	1,28		108,76	0,87		120,77	6,05	
7	109,65	1,74		108,3	2,01		111,59	1,33		108,35	0,95		120,63	8,01	
8	109,87	1,57		108,45	1,70		111,9	1,39		108,69	0,96		120,66	5,95	
9	110,09	1,78		109,42	2,07		111,06	1,37		108,89	0,99		121,02	7,61	
10	110,48	1,91		110,07	2,32		111,1	1,34		109,28	1,01		121,72	8,56	
11	110,62	1,88		110,51	2,32		110,8	1,29		109,28	1,12		122,68	7,79	
12	111,29	2,18		111,04	2,87		111,68	1,26		109,7	1,09		125,46	10,84	

Leto	Povprečne plače															
	Skupaj bruto				Skupaj neto				Število plačanih ur				BITO plača za plačano uro			
	€	letni porast	mesečna rast	letni porast	€	letni porast	mesečna rast	letni porast	število	letni porast	mesečna rast	letni porast	€	letni porast	mesečna rast	
2004	1103.33	5.7	0.48	692.98	5.7	0.51	172	0	6.41	-0.03	6.4	6.41	5.7	0.5		
2005	1156.88	4.9	0.38	735.63	6.2	0.44	170	-1.2	6.82	-0.12	6.4	6.82	6.4	0.51		
2006	1212.41	4.8	0.38	773.19	5.1	0.44	170	0	7.14	-0.05	3.2	7.14	3.2	-0.16		
2007	1284.20	5.9	0.53	834.17	7.9	0.64	170	0	7.55	-0.02	5.7	7.55	5.7	0.54		
2008	1391.14	8.3	0.67	899.65	7.8	0.63	170	0.0	8.19	0.0	8.5	8.19	8.5	0.56		
2009	1439.26	3.5	0.11	930.16	3.4	0.12	168	-1.23	8.58	-1.2	4.9	8.58	4.9	0.59		
2009/II	1422.56	4.6	-	920.96	4.4	-	167	-1.2	8.51	-	6.1	8.51	6.1	-		
7	1424.23	3.8	0.3	922.14	3.6	0.27	175	-1.1	8.16	-	5.0	8.16	5.0	-0.06		
8	1415.08	0.7	-0.16	918.28	1.0	-0.1	164	-1.2	8.62	-	1.7	8.62	1.7	2.65		
9	1433.93	2.4	0.44	929.36	2.7	0.45	169	-1.2	8.46	-	3.2	8.46	3.2	-1.27		
III	1424.41	2.3	-	923.26	2.4	-	169	-1.2	8.41	-	3.3	8.41	3.3	-		
10	1448.13	1.7	0.2	935.11	1.9	0.2	170	-3.4	8.54	-	5.7	8.54	5.7	2.78		
11	1570.53	1.3	-0.66	999.49	1.8	-0.53	164	3.1	9.60	-	-1.3	9.60	-1.3	0.67		
12	1488.19	2.1	0.29	957.14	2.0	0.07	175	-0.6	8.51	-	2.7	8.51	2.7	0.4		
IV	1502.28	1.7	-	963.91	1.9	-	170	-0.3	8.88	-	2.3	8.88	2.3	-		
2010/I	1448.12	2.2	0.26	936.77	2.1	0.04	164	-3.0	8.83	-	5.6	8.83	5.6	1.01		
2	1431.45	3.6	0.4	930.01	3.5	0.26	158	0.0	9.06	-	3.4	9.06	3.4	-0.08		
3	1499.23	5.2	0.9	967.32	5.0	0.73	175	3.6	8.56	-	1.4	8.56	1.4	1.06		
I	1459.60	3.7	-	944.70	3.5	-	166	0.2	8.82	-	3.5	8.82	3.5	-		
4	1483.44	4.2	0.81	960.02	4.3	0.74	170	0.6	8.74	-	3.7	8.74	3.7	0.9		
5	1475.04	4.2	0.54	956.55	4.2	1.35	165	0.6	8.96	-	3.6	8.96	3.6	0.6		
6	1491.57	4.4	0.76	965.71	4.4	0.8	170	0.6	8.75	-	3.6	8.75	3.6	0.03		
II	1483.35	4.3	-	960.76	4.3	-	168	0.6	8.82	-	3.6	8.82	3.6	-		
7	1480.69	4.0	0.51	960.14	4.1	0.52	170	-2.9	8.69	-	6.5	8.69	6.5	0.79		
8	1487.20	5.1	0.19	964.55	5.0	0.23	170	3.7	8.73	-	1.3	8.73	1.3	0.46		
9	1485.58	3.6	0.24	963.84	3.7	0.21	170	0.6	8.73	-	3.2	8.73	3.2	-0.11		
III	1484.49	4.2	-	962.84	4.3	-	170	0.5	8.72	-	3.7	8.72	3.7	-		
10	1487.86	2.7	-0.18	964.48	3.1	-0.16	164	-3.5	9.05	-	6.0	9.05	6.0	0.4		

Leto	Prihodki javnega sektorja											
	Skupaj			Neposredni davki in ostali prihodki			DDV in trošarine			Camine		
	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast
2005	11498,58	6,7	0,62	7767,63	5,7	0,43	3691,28	9,7	1,08	39,67	-50,9	10,55
2006	12395,09	7,8	0,48	8461,10	8,9	0,45	3882,81	5,2	0,60	51,06	28,7	2,80
2007	13421,12	8,3	0,99	8992,07	6,3	0,88	4312,16	11,1	1,09	116,89	128,9	7,95
2008	14682,00	9,4	0,54	9958,52	10,7	0,73	4604,16	6,8	-1,39	120,09	2,77	-0,91
2009	13734,30	-6,1	-0,45	9194,90	-6,9	-0,64	4448,90	-2,8	0,01	90,50	-24,0	-4,44
2010	13652,60	-0,4	0,2	8986,77	-2,2	0,0	4575,15	4,3	0,5	90,68	5,5	2,5
2009/II	3353,99	-13,5	-	2213,03	-17,9	-	1111,79	-2,0	-	29,17	-14,2	-
7	1268,80	-3,0	1,94	825,47	-2,4	3,09	435,90	-3,5	-0,21	7,43	-23,8	-6,85
8	1157,21	3,4	0,63	765,29	-2,9	0,81	386,83	21,2	0,13	5,09	-55,7	-7,40
9	1062,32	-12,5	1,77	730,67	-8,8	0,95	326,99	-18,9	3,79	4,66	-51,9	-10,12
III	3488,32	-4,0	-	2321,42	-4,73	-	1149,71	-0,41	-	17,19	-43,83	-
10	1223,45	-5,9	0,61	763,77	-6,2	1,40	452,27	-5,0	-1,01	7,42	-27,5	0,55
11	1186,12	-0,7	-0,09	775,26	-7,1	0,46	402,74	15,0	-1,47	8,12	-16,2	3,31
12	1227,92	-8,9	-0,85	859,73	-8,4	-0,78	362,07	-9,4	-1,17	6,13	-38,3	-4,10
IV	3637,49	-5,2	-	2398,75	-7,2	-	1217,08	0,2	-	21,67	-27,3	-
2010/I	1075,91	-6,4	-0,76	735,58	-4,3	1,11	334,65	-10,8	-4,47	5,69	-10,1	7,84
2	1108,55	8,0	1,90	723,13	-3,4	0,74	378,56	40,2	4,51	6,86	-15,4	5,50
3	1000,28	-7,2	-1,07	723,92	-2,8	-0,18	270,25	-16,8	-3,34	6,12	-24,3	-2,73
I	3184,74	-1,9	-	2182,62	-3,5	-	983,45	4,2	-	18,66	-16,6	-
4	1064,75	-6,4	-3,90	641,44	-11,4	-7,29	415,03	3,6	3,53	8,29	-33,0	1,87
5	1138,51	6,6	-0,36	764,22	11	-0,98	365,93	20,5	0,69	8,37	2,2	1,91
6	1181,32	2,8	1,99	819,45	11,8	2,39	353,79	-13,2	1,09	8,08	-6,2	2,10
II	3384,58	1,0	-	2225,10	0,5	-	1134,75	3,6	-	24,73	-12,3	-
7	1113,13	-12,3	-1,26	659,42	-20,1	-2,16	445,29	2,2	-0,15	8,42	13,3	3,17
8	1156,87	0,0	1,66	763,29	-0,3	1,47	386,80	0,0	2,04	6,79	33,2	1,33
9	1128,30	6,2	1,81	756,55	3,5	2,01	364,44	11,5	1,49	7,31	56,8	0,50
III	3398,31	-2,0	-	2179,25	-5,6	-	1196,53	4,5	-	22,52	34,5	-
10	1138,79	-6,9	-0,75	753,52	-1,3	1,59	376,07	-16,8	-4,78	9,20	24,0	5,43
11	1258,39	6,1	2,25	776,26	0,1	1,28	475,07	18,0	4,17	7,06	-13,0	-0,75
12	1287,79	4,9	0,68	870,02	1,2	0,58	409,27	13,0	1,05	8,51	38,8	3,28
IV	3684,97	1,3	-	2399,79	0,0	-	1260,41	4,7	-	24,77	16,6	-
2011/1	1182,63	9,0	-	743,12	1,2	-	431,72	29,0	-	7,79	35,9	-

## Prispevki za socialno varnost

	Prispevki za socialno varnost															
	Skupno				Zdravstveno zavarovanje				Pokojninsko zavarovanje				Zaposlovanje			
	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	
2005	4350.95	6.7	0.47	1743.20	7.6	0.42	2586.66	6.2	0.50	2110	6.2	0.42	2110	6.2	0.42	
2006	4588.90	5.5	0.5	1822.72	4.6	0.56	2743.76	6.1	0.47	22.43	6.3	0.28	22.43	6.3	0.28	
2007	4972.19	8.4	0.79	1968.62	8.0	0.76	2979.11	8.6	0.81	24.45	9.0	0.95	24.45	9.0	0.95	
2008	5496.23	10.5	0.78	2169.86	10.2	0.82	3300.93	10.8	0.77	27.1	10.9	1.18	27.1	10.9	1.18	
2009	5597.70	2.01	-0.26	2221.80	2.58	-0.24	3347.60	1.58	-0.27	28.30	4.78	1.42	28.30	4.78	1.42	
2010	5690.63	1.7	0.3	2263.68	1.9	0.3	3399.24	1.5	0.3	27.70	-2.0	-1.6	27.70	-2.0	-1.6	
2009/II	1390.18	2.9	-	551.97	3.9	-	831.30	2.1	-	6.91	9.4	-	6.91	9.4	-	
7	461.19	0.9	-0.36	182.96	2.2	-0.25	275.94	0.1	-0.42	2.29	2.2	-1.03	2.29	2.2	-1.03	
8	454.31	1.5	-0.27	181.11	2.6	-0.17	270.96	0.8	-0.35	2.23	0.9	-0.98	2.23	0.9	-0.98	
9	455.29	-2.0	-0.42	180.97	-0.7	-0.27	271.81	-3.0	-0.41	2.51	9.1	9.16	2.51	9.1	9.16	
III	1370.78	0.2	-	545.04	1.4	-	818.71	-0.7	-	7.03	4.1	-	7.03	4.1	-	
10	464.70	-0.5	0.23	184.96	0.9	0.29	277.01	-1.6	0.11	2.73	13.0	8.53	2.73	13.0	8.53	
11	464.23	-3.4	-0.28	185.34	-5.7	-0.56	276.64	-1.8	-0.11	2.25	-4.4	-1.28	2.25	-4.4	-1.28	
12	515.59	-2.4	-0.79	202.21	-1.6	-0.67	310.84	-2.9	-0.90	2.54	-1.1	5.12	2.54	-1.1	5.12	
IV	1444.53	-2.1	-	572.52	-2.2	-	864.49	-2.1	-	7.52	2.5	-	7.52	2.5	-	
2010/I	462.35	-1.2	0.35	185.06	0.0	0.38	275.03	-2.0	0.38	2.26	-4.1	-2.61	2.26	-4.1	-2.61	
2	452.93	-1.6	0.00	181.67	-0.8	0.08	269.07	-2.1	0.02	2.19	-1.5	-5.35	2.19	-1.5	-5.35	
3	472.18	1.7	0.72	187.25	1.8	0.62	282.13	1.5	0.72	2.80	22.0	5.12	2.80	22.0	5.12	
I	1387.46	-0.3	-	553.99	0.3	-	826.23	-0.8	-	7.25	5.5	-	7.25	5.5	-	
4	476.04	1.3	0.67	189.07	1.4	0.63	285.20	1.5	0.65	1.77	-22.2	-0.35	1.77	-22.2	-0.35	
5	469.64	1.9	0.63	186.23	1.8	0.49	281.17	2.0	0.67	2.25	-2.2	-3.51	2.25	-2.2	-3.51	
6	471.45	2.6	0.48	188.09	3.1	0.58	281.05	2.3	0.36	2.31	-0.6	-3.37	2.31	-0.6	-3.37	
II	1417.13	1.9	-	563.39	2.1	-	847.41	1.9	-	6.34	-8.3	-	6.34	-8.3	-	
7	470.87	2.1	0.40	186.86	2.1	0.47	281.69	2.1	0.38	2.32	1.3	-3.11	2.32	1.3	-3.11	
8	466.61	2.7	0.53	185.90	2.6	0.54	278.41	2.7	0.47	2.30	3.2	-3.07	2.30	3.2	-3.07	
9	471.03	3.5	0.19	188.06	3.9	0.40	280.67	3.3	0.16	2.30	-8.5	-3.33	2.30	-8.5	-3.33	
III	1408.50	2.8	-	560.82	2.9	-	840.77	2.7	-	6.92	-1.3	-	6.92	-1.3	-	
10	473.05	1.8	0.14	187.96	1.6	0.26	282.79	2.1	0.15	2.30	-15.7	-2.20	2.30	-15.7	-2.20	
11	475.35	2.4	-0.36	189.48	2.2	-0.86	283.57	2.5	0.01	2.31	2.7	-0.94	2.31	2.7	-0.94	
12	529.13	2.6	-0.49	208.05	2.9	-0.40	318.49	2.5	-0.57	2.59	2.0	3.34	2.59	2.0	3.34	
IV	1477.53	2.3	-	585.48	2.2	-	884.84	2.4	-	7.20	-3.7	-	7.20	-3.7	-	
	477.18	3.2	-	190.40	2.9	-	284.55	3.9	-	2.23	-0.8	-	2.23	-0.8	-	

Leto	Kreditni podjetjem		Kreditni prebivalstvu		Kreditni in depoziti		Depoziti podjetij		Depoziti prebivalstva	
	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast
2004	7788	171	3111	14.5	2816	4.0	9605	4.6		
2005	9599	22.5	3873	23.7	3085	9.6	10316	7.4		
2006	11784	22.8	4871	25.8	3299	6.9	10940	6.0		
2007	15292	29.8	6117	25.6	3647	10.5	12003	9.7		
2008	19438	28.0	7443	22.4	3735	2.4	13237	10.3		
2009	20790	0.93	8413	7.49	3868	1.79	14362	4.55		
2009/1	20801	16.23	7831	13.20	3687	-4.2	13867	9.46		
2	20885	15.39	7852	12.03	3695	0.5	14044	9.99		
3	20863	13.91	7868	10.30	3732	1.7	14046	8.64		
4	20907	11.69	7910	9.33	3757	2.5	14016	7.58		
5	20874	9.92	7946	8.58	3747	3.1	14178	7.29		
6	20832	7.14	7951	7.32	3780	0.9	14256	6.99		
7	20877	5.54	8055	7.10	3710	-2.62	14149	6.52		
8	20893	4.43	8135	7.00	3723	1.50	14177	5.85		
9	20856	2.76	8231	6.83	3770	-3.28	14172	4.66		
10	20786	1.02	8295	5.57	3758	0.13	14155	5.64		
11	20764	1.09	8345	7.19	3784	3.44	14204	4.78		
12	20812	1.03	8413	7.49	3868	1.79	14362	4.55		
2010/1	20876	0.36	8452	7.93	3782	2.58	14519	4.70		
2	20997	0.54	8480	8.00	3702	0.19	14591	3.89		
3	21055	0.92	8601	9.32	3891	4.26	14542	3.53		
4	21158	1.20	8647	9.32	3936	4.76	14538	3.72		
5	21222	1.67	8701	9.50	3941	5.18	14721	3.83		
6	21242	1.97	8897	11.90	3861	2.14	14790	3.75		
7	21304	2.05	8914	10.66	3858	3.99	14772	4.40		
8	21100	0.99	9062	11.40	3832	2.93	14795	4.36		
9	21139	1.36	9119	10.79	3829	1.56	14778	4.28		
10	21091	1.47	9149	10.30	3882	3.30	14706	3.89		
11	20980	1.04	9225	10.55	4100	8.35	14739	3.77		



